

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, maj 1908.

V. zvezek.

Bela nedelja.

O veri.

Blagor jim, ki niso videli in so verovali!
Jan. 20, 29.

Jezus Kristus je prišel na svet, kakor je sam rekel, „iskati in zveličati, kar je bilo izgubljenega.“ Izgubljeno pa je bilo vse po grehu prvega človeka. Ves svet je bil zaklet in kakor v močne verige okovan, iz katerih se ni mogel rešiti. Prišel je Sin božji in on, ki je človek postal, zvršil je to, kar človek sam nikakor ni mogel storiti. — In s čim je on vse to storil? S tem, da je prinesel na svet pravo vero, pregnavši temo zmot, da je svoj uk potrdil z neovrgljivimi velikanskimi čudeži in s svetim življenjem. Krono vsemu svojemu delovanju in poučevanju pa je postavil s tem, da je umrl na svetem križu iz lastne volje in iz groba častitljivo vstal iz lastne moči. Zato pravi sveti Pavel: „Ako pa Kristus ni vstal, je prazno naše pridigovanje, prazna tudi naša vera.“

In kaj je bil glavni namen vsega tega? Tudi to nam Kristus sam pove, ko pravi: „Da vsi časte Sina, kakor časte Očeta“ (Jan. 17, 3.), da se po tem spoznanju in prepričanju, po tej veri vsi ljudje zveličajo.

Verovati torej mora, kdor hoče svoj namen doseči, kdor se hoče zveličati; verovati mora vse, kar je Jezus Kristus učil, vse, kar uči še sedaj od njega ustanovljena sveta katoliška Cerkev, kar je takorekoč zapečateneno z dragoceno krvjo Sina božjega. Ker je Bog sam, neskončno modri, vse to učil, zato moramo verovati.

Ko je bil sveti mučenik Roman mučen pred prefektom Asklepijadam, zaklical mu je v silnih mukah: „Ako mojim besedam ne veruješ, vprašaj onega otroka, ki je gotovo brez zvi-jače; iz njegovih ust boš slišal resnico!“ In takoj so se vresničile besede psalmistove. „Iz ust otrok in sesajočih si si hvalo napravil, da pokončaš sovražnike svoje,“ ker otrok je zavpil v naročju svoje matere: „Kristus je pravi Bog.“ Prefekt, ves prestrašen zaradi tega, vpraša besen same jeze: „Kdo ti je to povedal?“ In otrok odgovori: „Meni mati, materi pa Bog!“

Kristjani, kdorkoli je vprašan, odkod ve skrivnosti svete vere, odgovoriti mora, kakor je odgovoril ta otrok: „Mene je naučila sveta mati katoliška Cerkev, materi pa je Bog razodel. Bog je razodel, zakaj se je včlovečil, zakaj je učil, trpel, od mrtvih vstal, zakaj pride sodnji dan zopet soditi žive in mrtve.“

O tem pričevanju govori v današnjem listu sv. Janez: „Preljubi, vse kar je rojeno iz Boga, premaga svet, in to je zmaga, ki svet premaga, naša vera. Kdo je pa, ki svet premaga, kakor tisti, ki veruje, da je Jezus Sin božji? ... In Duh je, ki pričuje, da je Kristus resnica.“ O tem govori tudi Kristus sam v današnjem evangeliju, ko graja apostola Tomaža rekoč: „Ne bodi neveren, temveč veren,“ in nadalje: „Ker si videl, Tomaž, si veroval, blagor jim, kateri niso videli in so verovali.“

Takih nevernih Tomažev je bilo vedno dovolj na svetu, takih je prav mnogo, zlasti v naših časih. Mnogi so, ki so že pozabili, kaj se pravi verovati, ali pa tega še nikoli vedeli niso, marsikdo ima o veri krščanski tako čudne pojme in nazore, da se z vsako drugo rečjo lažje združijo, kakor s krščanstvom. Zato hočemo danes govoriti o veri, in sicer, kaj je vera v krščanskem smislu in kaj ni.

Prvo vprašanje v katekizmu se glasi: „Kaj se pravi krščansko-katoliško verovati?“ In odgovor na to: „Krščanko-katoliško verovati se pravi, vse za resnico imeti, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati.“

Verovati se pravi torej, nekaj za resnico imeti, kar sami ne moremo prav spoznati in umeti, a se zanašamo na resnicoljubnost tistega, ki nam pove, za resnico imeti to, kar nam pove. Čimbolj smo prepričani o resnicoljubnosti človeka, ki nam govori, čimbolj ga poznamo kot poštenega, tembolj in temveč mu verujemo. Dobrim otrokom je n. pr. beseda staršev kakor pribita. Naj jim človek še tako kaj dokazuje, na vse odgovoré z

izgovorom: „Mati so tako rekli, ali: oče so rekli!“ In od tega ga nič ne premakne. Čeprav otrok ne spozna, zakaj mu starši to ali ono zapovedujejo ali prepovedujejo, vendar uboga, ker se zanaša na njih veljavo, ker mu je že njih oseba nekaka postava in zapoved.

Predragi v Kristusu, ako ti kdo kaj pove in si ti misliš: da, to je resnica, kar mi govori, ker ta to ve in on se mi gotovo ne laže, potem mu veruješ. Gotovo bi te bilo sram dometi nad tem, kar ti pove kdo, ki je posebno v dobrem glasu pri ljudeh. Nobeden bi se ne upal reči mu, da mu ne veruje.

Tako in še v mnogo večji meri je s tem, kar verujemo Bogu. Mi verujemo Bogu, ali verujemo v Boga, ako imamo vse to za resnico, kar nam je razodel, in sicer imamo zato za resnico, ker nam je on razodel, ki je večna resnica. Verujemo mu, za resnico imamo, čeprav tega ne vidimo, kar verujemo, čeprav tega ne razumemo.

Ako imamo za resnico, da so na nebu solnce, luna in zvezde, ker jih vidimo, ako imamo za resnico, da v enem in istem kraju ne more biti obenem noč in dan, tega še ne verujemo, ker to le spoznavamo, to razumemo tako dobro; to vse se razume samoobsebi. To torej se ne pravi še verovati. — Verovati se pravi za resnico imeti to, kar ne vidimo, ne spoznamo, kar vemo le od koga drugega, ki nam je povedal. Sveti Avguštín pravi: „Quid est enim fides, nisi credere, quod non vides.“

Krščansko-katoliško verovati pa se pravi, za resnico imeti vse to, kar nam je Bog razodel. Kar nam je Bog povedal, pa vemo iz svetega pisma in ustnega izročila, in to dvoje hrani, uči in razlaga sveta katoliška Cerkev, in ta pa uči po svojih služabnikih, duhovnikih, ki so Kristusovi namestniki. Torej se pravi krščansko-katoliško verovati, za resnico imeti vse, kar nas uči sveta katoliška Cerkev po svojih duhovskih služabnikih. To torej in nič drugega je prava vera katoliška, vera edino pravo, po kateri se je mogoče zveličati. Zato pravi Kristus sam: „Kdor Cerkev ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ In drugje: „Kdor vas posluša, mene posluša.“ „Kdor veruje in je krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen“ (Mark. 11, 16.) „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti; zakaj kdor hoče k Bogu priti, mora verovati, da je, in da tiste, ki njega iščejo, poplačuje.“ (Hebr. 11, 6.) — In tridentinski zbor uči (Trid. sess. 6. c. 8.), da apostol s tem pravi, da je „vera temelj

in korenina opravičenja v milosti božji.“ Kakor hiša brez temelja in drevo brez korenin ne moreta stati, tako človek brez vere ne more biti v milosti božji, torej tudi ne zveličan.

Verovati moramo torej, kar nam je Bog razodel, in to kar nam je razodel, uči nas sveta katoliška Cerkev. — Bog človeka ni prepustil po grehu kar samega sebi, naj živi po svoji spačeni volji. Pokazal mu je svojo božjo voljo in odkazal pot, po kateri mora hoditi, ako se hoče zveličati. Dal mu je postave po očakih in prerokih, ki so v prerokbah čedalje bolj natanko razlagal voljo božjo in tirjali, da se po teh postavah in zapovedih živi. In ko so se časi dopolnili, je prišel Sin božji sam na svet, ljudi učiti in zveličati; svoj božji nauk in svoje poslanstvo božje je spričal z mnogimi čudeži, ker učil in delal je tako, kakor še nikdo pred njim in tudi ne za njim. On je rekel: „Jaz sem poti resnica in življenje; nikdo ne pride k Očetu drugače, kakor po meni!“ — Torej on je pot, po kateri moramo hoditi; le ena pot je, in ta je Kristus; on je resnica, tudi resnica je le ena, in ta je Kristus; vse drugo je laž in naj pride odkoderkoli; on je življenje, kdor v njega veruje, ta bo živel v Kristusu vekomaj.

Pokazal sem vam torej, kaj se pravi krščansko verovati, kaj je vera v krščanskem smislu. Krščansko veruje le tisti, ki ima za resnico vse, kar Bog uči, ne zaradi tega, ker vidi to in razume, temveč zaradi tega, ker Bog sam tako veli in hoče. Zato pravi Kristus Tomažu: „Blagor jim, ki niso videli, pa so verovali!“

Morda se komu malo čudno zdi, da danes tako odločno povdarjam, kaj treba verovati, kaj se pravi krščansko verovati. Ta ali oni bi utegnil reči to, kar se je že večkrat reklo in tudi v časnikih pisalo, da potrebo vere ni treba povdarjati, ker smo vsi kristjani in vsi vemo, kaj nam je verovati in storiti. „Vera pri nas ni v nevarnosti,“ zatrjujejo mnogi. Kdor tako govori, ta ima zase prav, ker vera pri tistem človeku res ni v nevarnosti, ki jo že več nima, ki jo je že zgubil. Ako sem imel jaz včeraj denar v žepu, pa sem ga zgubil, smem danes reči, da denar ni več v nevarnosti, ker ga več nimam. Ako pa imam denar še v žepu, in je žep le malo strgan, potem je denar gotovo v nevarnosti in sicer v tem večji nevarnosti, da se zgubi, čimbolj je žep strgan. Tako je tudi z vero. Kdor je vero že zgubil in jo na kol obesil, ta lahko pravi, da vera vsaj pri njem ni v nevarnosti. Toda kdor pa ima še vero, pa je že omajana, kdor veruje pač

še nekoliko, a po veri nič več ne živi, pri takem je pa vera gotovo v nevarnosti, da se zgubi popolnoma. In sicer je nevarnost za vero toliko večja, v kolikor hujših okoliščinah dotični človek živi, v kolikor slabejši družini se nahaja. Ali ni to res? Zato pa pravim: Kdor mi desetkrat reče, da vera ni v nevarnosti, temu jaz stokrat odgovorim in dokažem, da je v nevarnosti, in sicer v veliki nevarnosti. — Samo na par stvari vas opomnim! Kdor je sedaj toliko junašk, da očitno spoznava svojo vero bodisi kjerkoli, da se ne sramuje molitve in drugih bogoslužnih del, ta je navadno zaničevan in zasmehovan od mnogih ljudi. Ako sedaj kdo v družbi preklinja in kvanta, tako da človeka rdečica oblija, žanje zato pohvalo, smeja se mu dobrovoljno in mu pritrkavajo, češ, „ta pa zna!“ Kdor pa se temu ustavi, in pokrega zaradi take nedostojnosti, kdor hoče govoriti o pobožnih, svetih rečeh, temu se smeja, tega se že od daleč izogibajo in mu ušesa maše. Ali ni res tako? Marsikdo je, ki se sramuje moliti, sramuje odkriti se, ko zvoní, a kleti in pridušati se ne sramuje prav nič, še skuša se z drugimi, da bi jih prekosil. Kristjani, ali smemo reči, da ima tak človek še trdno vero; ali nima že omajano, ako jo sploh še kaj ima? Koliko jih je, ki gredo radi tudi v najslabjše tovarišije, a v hišo božjo stopiti jih je sram?

Kristjani, sedaj pa sami sodite, ali je vera v nevarnosti, ali ne?!

Pa pri vsem tem sem prepričan, da bi se kdo našel, o katerem bi smel reči, da nima več pojma o krščanski veri, pa se bi le še hvalil, da je dober kristjan. A vendar se izgovarja: „Jaz verujem le to, kar se meni zdi, kar vidim in razumem.“ Takemu človeku, ki tako govori, jaz le to povem, da sam sebi laže, da je tako nespameten in kratkoviden, da sam ne ve kako. Ali res le to veruje ali verjame, kar vidi? Gotovo ne! Amerike marsikdo še ni videl, pa vendar vsakdo veruje, da je nekje. Marsikdo svojih staršev ni videl nikoli, ker so prej umrli, a vendar verjame, da jih je imel; marsikdo ni še videl morja, pa vendar verjame, da je. In zakaj vse to verjame? Zato ker so mu drugi ljudje to povedali, na katere se zanese. In potem pa se baha, da le to veruje, kar vidi! Glejte, in tak človek veruje ljudem, kar mu povedo, Bogu pa, ki je vsegaveden in vsegamogočen, pa noče verovati; noče verovati to, kar ga uči sveta vera katoliška. Zato so tu na mestu besede sv. Janeza: „Ako človeško

spričevanje sprejmemo, je spričevanje božje večje." (I. Jan.) Ako sploh kakemu človeku kaj verjamemo, moramo verovati toliko bolj Bogu, ker on nikoli ne goljufa in se tudi goljufati ne da!

Drugi zopet pravi: „Česar ne razumem, tega ne verujem.“ Tudi tak človek sam sebi laže, sam sebe slepi. Takega bi jaz vprašal, ali ve, kako se n. pr. povžita hrana izpremeni v meso in kri, kako iz malega želoda zraste velikansk hrast, kako je to, da ima človek v spanju odprta ušesa, pa vendar ne sliši tako, kakor ko je zbujen, ali razume, kako zaspi, kako se zbudi, kako to, da vročina nekatere reči omehča, druge strdi itd. Na tisočine naravnih prikazni je, katerih človeška pamet ne more prav umeti in raztolmačiti, a veruje jih pa vendarle. In potem pa se tak človek baha, da verjame le to, kar razume. Ali ni to zasmehovanja vredna ošabnost?

Marsikdo tudi pravi: „Jaz imam vero poštenega človeka, kar veruje pošten človek, verujem tudi jaz.“ No, to je zopet čuden izgovor! Samo toliko rečem, da je precej čudna in jalova tista poštenost, ki ne da Bogu, kar je božjega. Pri takem človeku poštenost iščemo zastoj. Kako neki bi jo imel, ko pravzaprav še ne ve, kaj se pravi pošten biti? Tak človek navadno spolnuje od božjih zapovedih le to, kar je njemu všeč, vse drugo mu je deveta briga. Ene reči spolnuje res morda prav natančno, a v drugih pa je slep in gluhi in se uklanja najhujšim pregreham. To v očeh pametnega človeka ni nobena poštenost, to je sleparija; to vse ni krščanstvo, to pred Bogom nič ne velja.

Kristjani, zato rečem: ni nam treba vere iskati in kovati, ker jo že imamo. Bog sam nam jo je prinesel, on jo je utrdil s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem. Nikdo naj se ne tolaži, češ, moje prepričanje je pravo. Apostol Pavel pravi: „En Bog je, ena vera, en krst.“ Kristusova vera je prava in nobena druga, in le tisti je pravi kristjan, ki spolnuje vse njegove zapovedi, ker, „nikdo ne pride v nebesa, kakor po Kristusu“, s tem, da spolnuje njegove zapovedi. Naj svet zaničuje in zasramuje zveste učence Kristusove, to nič ne de. Mirno srce, dobra vest — to vse prenese; po pravici pravi apostol: „To je zmaga, ki svet premaga, naša vera.“ Držimo se vere Kristusove čvrsto, trdno, ne mlačno in polovičarsko, in okusili bomo resnico Jezusovih besed (Jan. 7, 17.): „Živite po moji veri in videli bote, da je iz Boga.“ Ako bomo s Kristusom trpeli in se vojskovali, se bomo z njim veselili, z njim slavili zmagoslavje, pevajoč večni Aleluja! Amen.

B. V.

Druga nedelja po veliki noči.

1. O trojnem pomenu križa.

(Priložnostni govor za praznik najdenja sv. križa).

Ako hoče kdo za menoj . . .
Lc. 9, 23.

„O sv. križ, življenja luč, o sv. križ, nebeški ključ, ponižno te častimo, zvestobo obljubimo“ — tako primerno poje danes cerkvena pesem, ko se spominjamo onega veselega dneva, ko je l. 326. cesarica Helena vsa srečna našla sv. križ, „izvoljeno drevo, z rešnjo krvjo oblito, ki nosilo Jezusa je telo.“

Veliko truda in denarja je stalo cesarico, ko je iskala sv. križ. Mi ga najdemo lahko povsod in vsak dan tega življenja; da bi ga našli le tudi po smrti. Našli ga bomo, ako ga sedaj nalagamo na svoje rame in ga nosimo za njim, ki ga je nosil pred nami za nas. Imamo obljubo in pogoj: „Ako hoče kdo za menoj (v nebo) . . .“

Beseda križ ima za nas trojni pomen:

1. oni pravi križ (in njegove podobe) Zveličarja,
2. znamenje križa v življenju,
3. težave, bridkosti, trpljenje . . .

Vsakteri teh križev nam je življenja luč, nebeški ključ.

Molimo Te, Kristus, in Te hvalimo, ker si . . .

1. Božja volja je pokazala moč in čast sv. križa prej, nego se je našel les Jezusovega križa; cesarju Konstantinu se je zagotovilo: „In hoc signo vinces“. Ker se je obljuba uresničila, je zaljšal križ zastave in prapore, čelade, denarje; dovolila se je vera Križanega; templi malikov so se spremenili v hiše Gospodove; hudodelci se niso smeli več pribijati na doslej sramoten, odslej častitljiv križ. Cesar je sklenil postaviti na Kalvariji krasno cerkev na čast sv. križu. To priliko je porabila 80 letna cesarica. Našli so tempel Venere, hišo nesramnosti, s katero je bil hotel Hadrijan kristjanom zabraniti češčenje sv. kraja, pristuditi obisk gore. Sed „mentita est iniquitas sibi“ — se je spolnilo: pod razvalinami paganskega templja se je še lažje ohranil globoko podsut sv. križ. Tri križe so našli. Pravi, Kristusov križ se je izkazal z močjo čudežnega ozdravljenja smrtno bolne žene iz mesta. — Večji del križa je ostal tam; manjši del z napisom (rdeče črke na beli deski) so prenesli v Rim. Tu in tam so nastale lepe

cerkve sv. križa. S posebnim dovoljenjem papežev so se razposlale treščice križa, ki se pri tem ni zmanjšal (po pričevanju sv. Cirila jeruz. in sv. Pavlina). Čudodelno moč je ohranil do danes.

Apostoli so v znamenju križa oznanovali nauk svojega učenika: „Mi pa oznanujemo Kristusa križanega, ki je Judom pohujšanje, nevernikom nespamet.“ — „Mislim sem namreč, da mi ne gre kaj drugega vedeti med vami, kakor Jezusa Kristusa in njega križanega; beseda o križu je sicer pogubljenim nespamet, njim pa, kateri se otmejo, moč božja. (1. Kor. 1, 17. — 2, 2). Iz ljubezni do Križanega so se z veseljem dali križati sv. Peter, sv. Andrej, mnogi mučeniki... Iz križa so usrkavali srčnost v smrtnih mukah, za Križanega so radi dali življenje. Spoznavalci so iz sv. križa zajemali spoznanje in razsvetljenje, stanovitnost in zvestobo. „Knjigo (= križ) mi še dajte,“ kliče umirajoč Filip Ben. „Pod križem sem iskal in našel studenec učenosti,“ zatrjuje veleum Tomaž Akv. „Zarad Križanega, čigar spomin danes obhajamo, mi odpusti,“ te besede so izpremenile krvoželjnega maščevalca krivice v svetnika. — Device so v sv. križu našle zatajevalno ljubezen do neomadeževane čistosti, moč zoper nevarne skušnjave, zapeljive priložnosti... v mesu angeli! Glejte in občudujte moč sv. križa! — Zato ga je marsikteri posebno častil in si pridejal ime: „od križa“, n. pr. Janez, Pavel, Jožef (5. marca) od križa. Jezus jim je to poplačal: prikazal se temu z bleščočim križem, utisnil onemu rane (Franc As., Katar. Sijen.), obljubil samega sebe v večno plačilo...

Pred vsem svetom kaže križ svojo moč; gotovo znamenje pogubljenja je, kdor zaničuje, skruni križ: razbije si ob njem ne le glave, pogubi tudi dušo. — Križ je nad vsako cerkvijo, na vsakem oltarju; v krščanski hiši, križ je v šolah; križ ob cestah in stezah, križ nad gomilami; križ med polji in v gošči, med livadami in vinogradi... Dober kristjan nosi vedno seboj križec na molku in kako ponosno nosi na prsih zlat ali srebrn križec celo oni, ki že v srcu nima več vere v Križanega. Križ, do Kristusa najbolj sramoten, je postal s Kristusom znamenje časti in slave, zmage in plačila, življenja in zveličanja; pa le s Kristusom, brez Kristusa je znamenje pogube!

Častite, predragi! sv. križ, na katerem nas je odrešil, s katerim nas bo sodil Gospod. Odkrivajte se pred njim (kdor bo mene spoznal...), poljubujte ga, potožite pred križem svoje vsakdanje križe („poživil vas bom“)...

II. Več ko lesenih, železnih, kamenitih, zlatih in srebrnih pa je križev, katere delajo pobožne roke vernih kristjanov čez sebe, druge osebe, stvari, reči . . . Z znamenjem sv. križa si vzprejet v katol. Cerkev, v zibelki so te tolikrat pokrižali mamica, pokrižali te, ko si zapuščal očetov dom. Pokrižujejo se kristjani, ko se vzbude, prej ko zaspe, pred jedjo in po jedi, pred molitvijo in po molitvi; kadar se lotevajo važnega posla ali težkega dela, kadar grozi jeza božja z bliskom in strelo. Dober gospodar prekriža vrata, ko jih zapira, odklepa, ali vsaj ob novem letu; krščanska gospodinja kruh, ko ga načne, otroka, ko ga pošlje od sebe, v šolo, na pašo . . .

Nobenega zakramenta ne prejmete brez križa, ker vsi imajo moč od Križanega: krst, birma . . .

Ko se ponavlja na oltarju krvava daritev Gospodova nekrvavo, le opazujte, koliko križev napravi mašnik pri vsaki sv. maši!

Karkoli vam duhovniki v imenu sv. Cerkve blagoslovljajo, nad vsako stvarjo napravijo med molitvami znamenje križa. Znamenje križa je močno zoper skušnjave in hudega duha, ki se na tem svetu ne boji ničesar bolj, nego križa tako kakor njegovi služabniki cerkva od znotraj, kjer je vse polno spominov Križanega. Na lesu je zmagal satan človeka, na lesu je bil sam premagan.

Ti pa, o Jezus, za nas križan, dodeli, da tudi sebe in svoje in vse, kar rabimo, spoštljivo zaznamujemo s sv. križem v blagor duši. Vselej se prekrižavajte lepo, premišljeno, pobožno. Kaj pomaga najlepši križ na čelu, ki misli na zvijačo, goljufijo, nevero. („Kdor ne veruje, bo pogubljen“) — kaj na ustnih, ki lažejo, obrekujejo, preklinjajo („Od vsake nepotrebne besede bodele dajali odgovor“) — kaj na prsih, ki rede srd, jezo, sovraštvo, maščevanje . . . („Odpustite, da vam bo odpuščeno“ . . .).

III. „S svet'ga križa božji Sin čez 'zvoljen svet kraljuje, svet' križ, trpljenja lep spomin, nam milost oznanuje.“ Odkar je Zveličar odrešilno trpljenje sklenil na sramotnem lesu težkega križa, je križ podoba in znamenje vsakršnega človeškega trpljenja, dušnega in telesnega. V tem pomenu je res: več, kakor je križev iz lesa, kamena ali kovine, več, kakor naredi človeška roka križev: še več je onih križev, katere morajo ramena človeška — rada ali nerada, voljno ali nevoljno, v zveličanje ali kazen — prenašati, ramena vsakega od žene rojenega, kristjana ali pagana, vernega ali nevernega, eno uro ali 90 let starega, milijonarja ali

berača, učenega ali neučenega: vsakega človeka brez izjeme. Vseh ne morem naštet, tudi ni treba; sami dobro veste za nje. Hudi križi so n. pr. staršem hudobni otroci, gospodinji slabi posli, učenikom učenci . . . razen teh še tu in tam siromaštvo, bolezen, škoda, nesreča, slaba letina, hudo vreme, toča, zaničevanje, smrt. Težaven križ se zdi grešniku spreobrnjenje, pustiti recimo znanje, igro, ples, kletev, žganje, strast, sovraštvo. Zapomnite si: križi od Boga naloženi, se prenašajo lažje, ker nas podpira On, ki pozna moč naše slabosti; neprimerno težji, ostrejši so križi, ki si jih naložimo sami z grehom, lahkomiselnostjo, prevzetnostjo . . . Od Boga vsakemu odločen križ so dolžnosti stanovske s svojimi težavami; na izbiri jih ima obilo; nikomur ne nalaga pretežkega; pozna vaše rame. (Nezadovoljnemu možu je pokazala prikazen celo sobano polno različnih križev: poskusil je tega in onega, pustil je vse, šel vun in naložil zopet svoj lastni križ!)

Vsi križi so pravični nasledki greha, izvirnega ali podedovanega, in lastnih, osebnih. Zato je Kristus nase vzel vse grehe celega sveta in na križu nam zaslužil to veliko milost, da nam Bog zaračuni trpljenje in pravično poplača, če trpimo voljno; trpljenje je zaslužno, zveličavno po Kristusu. Kdor v Zveličarja ne veruje, mu trpljenje ni zaslužno za nebesa, naj trpi, kolikor hoče. „Njim pa, ki verujejo v Križanega in ga ljubijo, vse k dobremu pomaga“ (Rim. 8, 28.), torej tudi trpljenje. Taki nosijo svoj križ za Kristusom, ki Gospoda ljubijo in se v tej ljubezni trpljenja ne strašijo, se ga veselijo ali si ga celo želijo po zgledu prijateljev božjih: „Trpeti ali umreti — ne umreti, ampak trpeti!“

Kogar Bog ljubi, ga tepe; hudo trpljenje, dušno in telesno je pripustil onim, ki so prvi za njim: Svojemu Sinu ni prizanesel, ne Mariji, ne apostolom . . . Slabo znamenje je zanj, komur na tem svetu vse gladko po sreči izide (prstan Polykratov), ker Bog takega sumljivo plačuje v tem življenju, da mu ničesar dolžan ne ostane in ob smrti? „Prejel si že plačilo,“ mu sodnik odgovori. Nasproti je križ, trpljenje obenem izvir in zagotovilo življenja, plačila, zveličanja. Na križu nam je povrnil Gospod pravico do nebes, pod križem je postala Marija naša duhovna mati, s križem se je zveličalo toliko svetnikov, brez križa se ni ločil še živ človek iz doline solz. Pojdite, zadenite svoj križ vsak dan, povzdignite ga na rame, pritisnite na prsi, položite v srce in če vas reže, prihitite ž njim pred prestol božje milosti, pred tabernakelj.

„Oživil, potolažil vas bom,“ vam zagotavlja oni, ki je nesel najtežji križ pred vami za vas po kamenitih tleh jeruzalemskih ulic. Jezus, ki si za nas težek križ nesal, pomagaj nam, nositi svoje križe za Teboj skozi življenje do groba, do praga večnosti, da se razveselimo v nebesih sadov Tvojega križa! Per crucem ad lucem. Amen.

Irenaeus.

2. Zveličarja — dobrega pastirja — veselje in žalost.

Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Jan. 10, 12.

Jezus Kristus se v današnjem evangeliju imenuje dobrega pastirja, ki ljubi svoje ovce, ki jih vodi na dobro pašo, ki jih ljubi tako, da je pripravljen svoje življenje zanje dati. Kdo so ovce njegove, ve vsakdo. Njegova čreda je krščanska cerkev in ovce so pravični, zvesti kristjani; ti poslušajo ubogljivo nauke dobrega pastirja in se varujejo volka, hudobnega duha. Kdor spolnuje zapovedi, katere je Bog dal, ta je, ki posluša glas dobrega pastirja, kdor tega ne stori, ta hiti volku v žrelo.

Nebeški Oče je poslal svojega edinorojenega Sina na svet, da kot dobri pastir vse njemu izročene pripelje v nebeško domačijo. Iskal je zgubljenih ovac in jih na ramah svoje ljubezni znašal v božji dom, v katerega niso smeli zaradi greha. 33 let je izvrševal to veličastno pastirsko službo; doživel je v tem poslu marsikako pastirsko veselje, a tudi marsikako pastirsko žalost in trpljenje. Kot pastir, v povelčanem človeškem telesu, je šel potem k svojemu Očetu v nebesa in tam, sedeč na desnici Boga Očeta, to pastirsko službo še vedno opravlja in jo bo opravljal do konca sveta. Tudi sedaj uživa sicer marsikako pastirsko radost, a mnogo več užije pastirskih skrbi in žalosti.

Da bi tudi mi ne množili žalosti in bridkosti božjemu pastirju, hočem vam danes govoriti 1. o pastirskem veselju in 2. o pastirskem trpljenju Zveličarjevem.

1. 1. Božji Zveličar se veseli, 1. ako se grešniki spreobrnejo. To nas uči sveti evangelij, ko nam popisuje, s kako skrbjo išče dobri pastir zgubljene ovce in s kako ljubeznijo jih nosi nazaj v svoj ovčjak k svoji čredi. Kako lepo govori! „Kdo izmed vas, pravi, ki ima 100 ovac pa eno od teh zgubi, ne zapusti 99 drugih

v puščavi in gre iskat zgubljene, da jo najde. In ko jo najde, zadene jo vesel na svoje rame in ko pride domov, skliče svoje prijatelje in sosede in jim pravi: Veselite se z menoj, ker našel sem ovco, ki se je izgubila.“ (Luk. 15. 4.—7.) Glejte, tukaj veselje pastirjevo nad najdeno ovco, veselje nebeškega pastirja nad zgubljenim, a poboljšanim grešnikom! Ali hočete še kaj natančnejega o tem zvedeti?

a) Pomislite njegovo srce! Njegovo srce je najblažje, najvelikodušnejše; njegovo srce je polno ljubezni in sočutja. Njegovo srce je morje usmiljenja in dobrotljivosti. Zato je Jezusovo srce tako veselo, ako se kak grešnik spreobrne, ker Gospod drugzega ne želi, nego da se vse duše zveličajo in rešijo; zato je trpel, zato umrl in bi rad še 1000 krat umrl, ako bi bilo potreba.

b) Pomislite na njegovo delovanje! S kolikim veseljem je sprejel grešnike, ki so zapustili pot pregrehe in se odkritosrčno spokorili! Spomnite se na Marijo Magdaleno, na desnega razbojnika, na sv. Petra in na druge grešnike in grešnice! Kako zelo se veseli poboljšanih grešnikov, popisal je v priliki o zgubljenem sinu. „Sin je vstal, kakor se glasi prilika, in je šel k svojemu očetu. Ko je bil pa še daleč, zagledal ga je njegov oče in ga je ganilo in mu je tekel nasproti, oklenil se ga je okoli vratu in ga je poljubil. Potem je rekel hlapcem: Prinesite mu hitro najlepše oblačilo in ga oblecite in dajte mu prstan na roke in čevlje na noge. Pripeljite tudi pitano tele in zakoljite je, tako se hočemo veseliti in gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mrtev, pa je oživel, bil je zgubljen, pa je zopet najden.“ (Luk. 15. 20—25.)

Tako se božji pastir veseli, ako se grešniki izpreobrnejo. Grešnik, morda je že dolgo od tedaj, ko si zapustil tudi ti pot, ki pelje v nebesa in si se vrgel v pregrehe, dá, celo v prepade hudobij. Morda ni več pregrehe, katere ti ne bi storil, ali hudobije, v katero ne bi se zapletel. Tvoji grehi so „rdeči kakor škrlat“ (Iz. 1. 18) in „leže na tebi kakor težko breme“ (Ps. 37. 5.) Naredi tudi ti veselje božjemu pastirju, da se spreobrneš. V kolikor globokejši prepad hudobij si se pogreznil, toliko večje bo njegovo veselje nad tvojim spreobrnjenjem. Ne obotavljaj se, operi svojo umazano dušo v dobri spovedi v krvi božjega Jagnjeta, v njegovih ranah, in ostani potem stanoviten v ljubezni in zvestobi do njega.

2. Božji pastir se veseli, ako duše pridejo do popolnosti. To se zgodi v dan njih srečne smrti; tedaj dospejo do svojega cilja in gredo v večno življenje. Tedaj je pri kraju vsa nevarnost za zveličanje, boj je končan, tedaj je Bog sam njih „neizmerno veliko plačilo.“ (I. Moz. 15. 1.) To je popolnost duš in to veseli božjega pastirja. Kaj pa je imelo sicer Kristusovo včlovečenje, življenje, trpljenje in smrt kak drug namen? Zakaj je zapustil Sin božji svoje nebeško veličastvo in stopil na ubožno zemljo, v dolino solza? Zakaj je 33 let jokal in trpel, kar še nikoli ni trpel in občutil noben človek? Vidite ga v jaslicah in na križu, vidite ga v ubožstvu, v zaničevanju, v lastni krvi, v neizmernih bolečinah. Psalmist pravi o njem celo, da je „bolj črv nego človek, v zaničevanju ljudem in izvržek človeštva“ (21. 7.), prerok govori (Iz. 53. 4.), da je kakor gobov človek, katerega je „Bog udaril in ponižal.“ In vse te neizrekljive bolečine, vse te neprestane žrtve, kakšen namen imajo? Sv. Janez nam pove v svojem evangeliju (3. 16. 17.), ko pravi: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da vsi, ki v njega verujejo, se ne pogube, temveč imajo večno življenje. Bog svojega Sina ni poslal na svet zato, da bi svet sodil, temveč, da bi se svet po njem zveličal.“ — Ako je torej rešenje duš, kakor sem dokazal, edini namen Kristusovega trpljenja, kako bi se ta naš nebeški Pastir ne veselil, ako gre duša, odkupljena z njegovo krvjo, v večno veselje? Dá, on se veseli take pridobljene duše in to svoje veselje bo pokazal sodnji dan pred vsem svetom, ko bo vse izvoljene izbral na svoji desnici in jim rekel: „Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.“ (Mat. 23. 34.) In radostni bodo prišli z vseh koncev zemlje in z najskerajnjih otokov in se zbrali okoli svojega dobrega pastirja, ki jih bo z nezmernim veseljem blagoslavljal in jim roke podajal, in potem se bodo vsi skupaj z dobrim pastirjem v svoji sredi dvignili nad oblake in zvezde v deželo plačila, kjer bodo zasedli večna, srečna prebivališča.

Ali bo božji pastir enkrat tudi nad nami imel to veselje? Ali bo tudi nas poklical na svojo desnico in bomo tudi mi šli z njim v nebeško domovino? To ljubi v Kristusu, je skrivnost, katere sedaj nikdo ne more spoznati. Mi le toliko vemo, in sicer vemo gotovo, da smo vsi poklicani v zveličanje, da imamo vsi milosti in pomoč božjo, da moremo priti v nebesa. Ako smo

odkritosrčni do Boga in spolnujemo njegove zapovedi, potem smemo upati, da se bodo tudi nad nami vresničile njegove obljube, da bomo tudi mi zaslišali enkrat iz ust dobrega pastirja vabilo: „Dobri in zvesti hlapec, pojdi v veselje svojega Gospoda.“ (Mat. 25. 21.) Bog daj, da bi enkrat nam vsem napočil ta dan! da bi mi vsi enkrat, oblečeni v oblačilo milosti božje, s svojim Zveličarjem šli v večno veselje.

Da to dosežemo, kristjani, držimo se trdno svete vere in ljubimo milega Jezusa, ki nas tako ljubi. Vera in ljubezen sta pota, po katerih se pride v nebesa: vera, ki vse veruje, kar sveta cerkev uči, kar je Bog razodel, ljubezen, ki vse zapovedi Gospodove natančno izpolnuje, katere svet z vsemi svojimi zapeljivostmi nikoli ne omaje.

II. A nebeški naš pastir se ne veseli samo, temveč tudi — žaluje, oh, mnogo žaluje!

1. a) Žaluje pa, ako se duše od njega proč obračajo. Da je žalosten ima pač mnogo vzroka. Oh, koliko je zaničevanje njegove ljubezni! Ni je ljubezni, ki bi bila večja nego je ljubezen Jezusova do človeške duše. On sam je to povedal: „Večje ljubezni nima nikdo kakor je ta, če kdo da svoje življenje za svoje prijatelje.“ (Jan. 15. 13.) To je storil tedaj, ko je na Kalvariji izkrvavelo njegovo telo iz peterih ran, ko je na križu nagnil v smrt svojo trudno glavo. Kristjani, tam na svetem križu je v plemenitih črkah zapisano, kako neizmerno ljubi nebeški pastir svoje ovčice, neumrjoče duše: križ kliče to v ves svet, kliče tako mogočno, da nebesa odmevajo, da se pekel stresa, kliče in spričuje, da ljubezen božjega pastirja presega vse meje. In to ljubezen, kristjani, prezira vsaka tista ovčica, ki se trmoglavo obrača proč od dobrega pastirja. Oh, kako bridko je to njegovemu srcu! Saj je že prijatelju hudo, ako se mu prijatelj izneveri, bratu je bridko, ako ga brat zapusti, staršem je hudo, ako jih otroci zapuste; kako neizmerno hujše je šele srcu božjega pastirja, ako se duša od njega proč obrne, za katero je toliko storil, za katero je prelil zadnjo kapljico nedolžne svoje krvi!

Toda njega ne žali le zaničevanje njegove ljubezni, žali ga še mnogo bolj neka druga stvar, mnogo hujša in strašnejša.

b) Oh, koliko zaničevanje njegove osebe! Nezvesta duša se upre svojemu božjemu pastirju rekoč: „Non serviam“, „ne bom ti služila.“ (Fer. 2. 20.) Taka duša govori,

čeprav ne z besedami, pa vsaj z dejanjem: „Izvolil sem si drugega Gospoda, kateremu hočem služiti in spolnovati njegovo voljo. Ta gospod je svet, ta gospod je denar, ta gospod je nesramnost, ta gospod je pijača, ta gospod je napuh, ta gospod je jeza, ta gospod je maščevanje, ta gospod je tuje blago, ta gospod je moje lastno hudo poželjenje. Tega gospoda sem si izvolil; kar ta želi, bom storil, kar ta tirja, bom zvršil, non serviam, Gospodu (Bogu) pa ne bom služil.“ Oh, kaj si upa, kaj vse stori nezvesta duša! Kako velikansk napuh kaže do božjega pastirja, do njegove osebe! „Non serviam, jaz nočem nič o njem slišati, nič vedeti, jaz mu nočem več pokoren biti.“ In vendar. on je Gospod, da mu enakega ni nikjer! Sv. Janez ga imenuje (Apoc. 19. 16.) „kralja kraljev“, sv. Pavel pravi (Kol. 1. 15. 16.), da je „podoba nevidljivega Boga, da je prvorojenec vseh stvari, po katerem je vse ustvarjeno, kar je v nebesih in na zemlji, vidljivo in nevidljivo.“ In zoper takega Gospoda se upira nezvesta ovčica, grešni človek, ubog črviček zoper kralja večnosti, pred katerim angelski kori v prahu kleče in ga molijo. Kaka žalost je to za dobrega pastirja!

In tako bolečino si provzročil srcu svojega božjega pastirja tedaj, ko si storil prvi smrtni greh, in vselej iznova, ko si smrtne grehe ponavljal. In tako delaš morda še sedaj. To storiš, kadar se podaš v slabo tovarišijo, kjer si že tolikokrat v greh padel, v hišo, ki ti je bila že vselej v izpodtiko, to storiš kolikorkrat se v jezi rotiš in preklinjaš, kolikorkrat steguješ roke po tujem blagu, kolikorkrat poslušáš ali celo govoriš brezbožne, brezverske, nespodobne pogovore, to delaš, kolikorkrat oskruniš z delom nedelje in praznike in jih posvetiš namestu Bogu pa hudobnemu duhu. Kristjan moj, ti si ne moreš misliti, kako bridkost prizadeneš s tem božjemu pastirju, ki te vendar tako zelo ljubi!

2. A naš božji pastir ne žaluje in toguje le tedaj, ko ga ovčice žalijo, ko nočejo poslušati njegovega glasu; on žaluje in toguje še posebno, ko se pogublja toliko duš, ko se toliko kristjanov na veke pogubi.

To se zgodi vselej, kolikorkrat se kdo nespreobrnjen loči s sveta, umrje v smrtnem grehu. Tedaj dobi hudobni duh dušo v svojo oblast, oropa jo vsega, muči jo in slednjič vrže v peklensko brezдно. Zato pravi sveto pismo: „Smrt grešnikov je strašno huda“ (Ps. 33. 22.), in: „Ako umrje brezbožen človek, potem ni nobenega upanja več.“ (Preg. 11. 7.) Kaj: nobeno

upanje? Ne, prav nobeno! Tako uči sveta vera, božja vera, ki nikoli ne goljufa. „Semel periisse aeternum est,“ enkrat biti pogubljen je pogubljenje za vselej, na veke. Duša, ki enkrat pade v pekel, ostane zavržena na veke; zanjo ni pomoči, ni rešitve. Zato je nad tako dušo zgubljeno vse, kar je Jezus, dobri pastir, za njo storil: zastonj je njegov jok v jasliah, zastonj smrt na križu, zastonj 33 letno njegovo življenje in zastonj vsi njegovi trudi, vse njegovo trpljenje. Kri, ki je tekla iz ran umirajočega Jagnjeta božjega, ki ima moč, da opere največje grehe, da vtelešene hudobce izpremeni v rajske angele, pogubljeni duši nič ne pomaga, niti za en hip je ne pripelje iz strašne teme v svetlobo, niti za en trenutek ji ne polajša bolečin. Zgubljena ljubezen, zgubljen dar — vse zgubljeno za dušo; kako bridko je to! — Ako sta oče in mati leta in leta skrbela za edinega sina, zanj se potila in trpela, zanj živela, da bi bil kdaj srečen človek, pa sin za vse to ne pozna nobene hvale, da še celo starše žali na vse mogoče načine, onečasti družinsko ime in slednjič umrje v ječi, v kaznilnici, ako je nad njim vse zgubljeno, kar sta storila oče in mati v nezmerni ljubezni do njega — oh, kako velika in bridka bolečina je to za starše! In vendar vse to, kar so starši storili za svojega otroka, se niti primerjati ne more s tem, kar je Kristus storil za človeško dušo. Le preštej njegove solze in rane, ako moreš, le seštej njegove noči, katere je v molitvi in trpljenju prečul zaradi tebe, preštej vse njegove bridkostne stopinje, katere je storil do tje gori na vrhu Kalvarije pod sveti križ! Pomisli na njegovo smrtno bridkost, ko je cele tri ure visel med nebom in zemljo zapuščen od vsega! In vse to je izgubljeno za dušo, ki nesrečno v grehah umrje! Oj, ubogi Zveličar, ti naš mili dobri pastir, tvoja bolečina mora biti res neznanska!

Kdo izmed nas, kristjani, je tako trdovraten, da bo svojemu božjemu pastirju storil to bridkost? Oči večnega Boga, „ki po besedah Sirahovih (29. 25.) gledajo iz ene večnosti v drugo,“ zro danes tukaj sem v našo družbo in vidijo, ali bo kdo izmed nas pogubljen in kdo bo tisti. Kristjan, kaj pa, ako si ti to? Oh, ko bi bilo to že sedaj tebi znano, kako bi te zazeblo v dnu tvojega srca, kako strašno bi se stresel! Pogubljen biti, vekomaj biti pogubljen! Povej mi vse, kar veš hudega na svetu, kar sploh more pod solncem hudega biti, a tako strašno ni nič, prav nič, kakor je večno pogubljenje. In ti hitiš v to pogubljenje, nisi več daleč od njega! Trda, a resnična beseda je to! Glej, ti

živiš v smrtnem grehu, živiš morda že dolgo v tem grehu. Ti imaš morda pregrešne zveze, živiš v hudem sovraštvu, si vdan pijači, nečistovanju, nad teboj so vsi opomini in prošnje zastonj, vse vkupe nič ne pomaga, da bi se vzbudil iz grešnega spanja. Ali si res tako slep, da ne vidiš, kam hitiš, da letiš naravnost v prepad, iz katerega ni rešitve. Kdo ti je zagotovil, da jutrašnji dan še doživiš, da sploh dočakaš še današnji večer? Morda, kristjan, si ti prvi, kateremu bodo držali mrtvaško svečo, prvi, kateremu bodo grob izkopali, prvi, katerega bodo ven ponesli in zaprli v temno kamrico na božji njivi. Saj pravi sveto pismo: „Glej, Sodnik stoji pred vrati!“ (Jak. 5. 9.) in: „Le en korak je med menoj in med smrtjo“ (1. Kralj. 20. 3.). Kolikokrat smrt kar neutegoma privihra v kako hišo, pokori tega ali onega in ga vleče v hladen grob! In potem? Ako umrješ nespokorjen, zaslíšal boš besede: „Poberi se spred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom“ (Mat. 25. 30.), pahnen boš „v žrelo, kjer gori ogenj in žveplo, kar je druga smrt.“ (Apoc. 21. 8.) Zato, kristjan, ne bodi gluh vsem opominom in prošnjam; daj se vendar enkrat podučiti! Nazaj od prepada, ki zija pred teboj! Nazaj brez obotavljanja, brez pomišljanja! „Danes, ko zaslišite njegov glas, ne zakrknite svojih src.“ (Ps. 94. 8.) Pokora, odkritosrčna in stanovitna pokora bo nam pomagala, bo potolažila žalost našega dobrega nebeškega pastirja, milega Jezusa, in v našem srcu bo zavladalo ljubo veselje in rajski mir. Amen.

B. V.

Tretja nedelja po veliki noči.

1. Dar moči.

„Resnično, resnično Vam povem, da boste jokali in žalovali, svet pa se bo veselil.“
Jan. 16, 20.

Sv. Pavel je prišel na svojem apostolskem potovanju nekoč v Efez ter tam našel nekaj učencev Janeza Krstitelja. Vprašal jih je: „Ali ste prejeli sv. Duha, ko ste postali verni?“ In oni so mu odgovorili in rekli: „Saj še slišali nismo, da je sv. Duh.“ (Act. ap. 19, 2.). Tega, dragi v Gospodu, bi mi pač ne mogli reči, da nismo slišali ničesar o sv. Duhu, saj vsak dan imenujemo sv. Duha, ko se pokrižavamo in ko molimo hvalnico „Čast bodi . . . ali ko molimo apostolsko vero. A dosti več bi o sv. Duhu tudi ne vedeli

povedati, kakor da je Bog, tretja božja oseba, naš posvečevavec, Žalostno sicer a le preres je, da sv. Duha častimo tako malo, malo, bodisi vsi vkup ali vsak posamič. Kako redki so, ki bi častili sv. Duha! In vendar kako hvaležni moramo biti sv. Duhu! On nas je posvetil pri sv. krstu in potem neštevilnokrat vлил v našo dušo dejanske in posvečujoče milosti božje. In kako zelo smo potrebni darov sv. Duha! Mislim, da ni pretirana trditev, da je radi tega dandanes vse tako temeljito, vsestransko in vsepovsod zavoženo, ker ne kličemo na pomoč Tolažnika in Razsvetljevavca sv. Duha na pomoč. Pa ni dosti spoznanje, da smo mnogo zagrešili s tem opuščanjem, ne, marveč resna volja nas je zamujeno popraviti in poživiti v sebi češčenje sv. Duha. V ta namen bodemo sedaj pred binkošti premišljali o sv. Duhu. Današnji evangelij pripoveduje, kako je gospod Jezus Kristus svojim učencem in vsem, ki bodo živeli po njegovih naukih, napovedal žalosti, trpljenja, zaničevanja, nasprotovanja, a tudi končne zmage nad vsem tem. In da vse to premagamo, treba nam nujno daru sv. Duha, katerega imenujemo dar moči ali srčnosti. O tem daru moči hočemo danes premišljevati kaj je, kako nam je zaželen in kako si moremo pridobiti tega daru. Storimo to v čast sv. Duha ter ga prosimo, da naj pride nad nas, napolni naše srce, razsvetli naš razum ter tudi res vlije tega prepotrebne daru v našo dušo.

Ne varajmo se, dragi v Gospodu, Bogu služiti ni tako lahko delo, lahko ne zlasti za začetnika, za onega, ki je ravnokar začel nositi jarem Gospodov. In temu se ni kar nič čuditi, saj celo sv. Pavel piše o sebi tako odkrito: „Imam dopadanje nad božjo postavo po notranjem človeku, a v svojih udih čutim drugo postavo, ki se bojuje zoper postavo mojega duha, katera me deva v sužnost pod postavo greha. Jaz, nesrečni človek! Kdo me bo rešil od telesa te smrti? Milost božja po Jezusu Kristusu! (Rom. 7, 22.) „In v tej notranji razdvojenosti najdemo mi, dragi v Gospodu, pomoči, rešitve pri sv. Duhu, dar srčnosti, dar moči, katerega sv. Duh vlije v našo dušo, ta dar nam pomaga premagati zapreke in ovire, ki nas plaše, da bi ne delali in živeli po volji božji. Dar moči je torej moč, katero podeli sv. Duh naši volji, da zamore ovire dobrega premagati. Kolikokrat pač, dragi v Gospodu, naš razum jasno spozna, da je treba to storiti, ono opustiti, če hočemo doseči svoj namen, pa samo to spoznanje je premalo, storjena je

še le polovica dela, volja se mora spraviti nad to delo, volja mora hoteti, volja mora to storiti ali opustiti. Pa tu je ravno težava! Kako raznovrstne ovire in zapreke se nam stavijo na pot, kadar hočemo dobro delati in se varovati hudega! — Mnogo je na svetu krajev, na katerih, kakor trdi ljudska govorica, straši in plaši. Marsikak prebrisan in pameten človek, ki ni veroval v take prazne marnje, se je poslužil te ljudske prazne vere v svoje namene. Nedavno je bila brati v časopisih tale dogodba: Govorilo se je, da v tem in tem gradu že izdavnja po noči straši; res, strašilo je, pa kdo je strašil? Ponarejevalci denarja so imeli v tistem gradu svojo delavnico, in da bi jih nikdo ne zasačil, so plašili gradu bližajoče se potnike in ljudi: dobro jim je služila med ljudstvom razširjena govorica o strahovih. Hudobni duh je kot duh brez telesa silno razborit, premeten, a kot hudobni duh zvijačen, lokav, sleparsk; zato pa dela podobno onim ponarejevalcem denarja: težave, zapreke, ovire, ki nam res nasprotujejo na poti zveličanja, hudobni duh povečava, po svoje izrablja in napravi pred našimi dušnimi očmi silno strašilo. Zato pa treba predvsem natanko pregledati in presoditi te zapreke, da nas hudobni duh še bolj ne zbega ter da vemo tudi ceniti dar moči, ki nam pomaga vse to premagati. In nekaj teh zaprek je: dušne in telesne nevarnosti, težko vnanje delo in telesni napor, dolgotrajne izkušnje, duševna praznosta in suhota, vstrajanje v molitvi, v pokori, vstrajanje v dolgočasnem delu poklica, nezdravo podnebje, opravljanje, obrekovanje, preganjanje, smrtna nevarnost. Glejte, dragi v Gospodu, to so tiste zapreke in težave, katere moramo prenašati in premagati, da vstrajamo v dobrem. Zoper vse to nam dar moči utrdi našo voljo, jo stori jekleno, krepko, močno, da pogumno, srčno, neustrašeno vse to premaga.

Pa ne samo voljo in duha nam utrdi dar moči, tudi telo zadobi čudovito moč, žilavost, vstrajnost in odpornost. Da nam bo vse to bolj jasno, poglejmo v življenje sv. Frančiška Ksaverija! Ta svetnik in prvak misijonarjev je sam izpreobrnil blizu en milijon paganov! Čutil je v sebi poklic misijonarja in tudi volja višjih ga je poslala na to pot. In svetnik se ni ustavljal, šel je. Kolikokrat je bil v nevarnosti na različnih ladijah, koliko dežel je prehodil peš, trpel lakoto in žejo; bivati je moral pogosto med skrajno hudobnimi in propalimi ljudmi, ki so kleli, da se je kar bliskalo, in za njih nečiste grehe se je svetnik krvavo bičal, za vse to so ga pa še zaničevali in preganjali in psovali. Vpra-

šam, dragi v Gospodu, zakaj vendar ni pustil svetnik divjakov v njih zmoti, misleč, če nočete pa pustite, kako to, da je mogel pretrpeti toliko dušnih in telesnih naporov? Sv. Duh mu je dal dar moči. Dar moči je tudi ojunačil voljo mučnikov, utrdil njih telo, da so šli prepevaje v najgrozovitejšo smrt. Sedaj bomo razumeli, dragi v Gospodu, kaj se to pravi: dar moči je moč, katero vlije sv. Duh v našo voljo, da more premagati vse različne ovire na poti izveličarja. Navadno železo ne obrazi kremenca, ne da iskre; če pa napravimo iz navadnega železa trdo jeklo s tem, da je segrejemo do neke gotove stopinje, se ob kremenu krešejo iskre. Sv. Duh je oni ogenj, ki napravi našo voljo jekleno. Ali nam je treba tega daru, dragi v Gospodu? Ali je vredno, da si prosimo od sv. Duha tega daru, ali je želeti, da imamo dar moči? Da, da, prositi, prav pristrčno nam treba prositi tega daru, in sicer najprej zato, ker nam je ta dar potreben. Veliko je ovir ne samo v dušnem ampak tudi v telesnem življenju, veliko imamo trpeti in prestat. Tega nihče ne utaji. Da, prav nič ne moremo napredovati v krščanski popolnosti, brez tega daru. Najpotrebnejše za izveličanje je molitev in premagovanje samega sebe. Pa niti moliti niti premagovati se ne moremo, če sv. Duh ne vlije v našo voljo srčnosti, poguma, vstrajnosti. Kako nerad včasih človek moli, kar hudo mu je, naveliča se molitve, na vso moč je raztresen, poleg še vedne izkušnjave, malosrčnosti, pa vendar moliti mora, če ne bo brez dvoma v kratkem padel globoko. Potreben mu je dar moči! Pustiti to priliko in priložnost, s to osebo ne občevati, one knjige ne brati, oh, kako včasih to boli, res, kakor bi mu odrezal nogo in roko ali izdrl oko. Potreben je takemu dar moči! Vrh tega pa morebiti še odgovornostipolna in težavna služba, stan, poklic, poln nevarnosti, neprilik, sitnosti; pridemo dan na dan v dotiko z ljudmi, polnimi vsakovrstnih slabosti, katere moramo nositi, z ljudmi, ki so celo hudobni, z ljudmi, katerim na ljubo moremo žrtvovati svoj mir, svoj čas, svojo udobnost, svoje veselje. Pogosto še pritiskajo na nas zunanje, časne razmere, ki nam puste samo voliti med Bogom in grehom, ali Bogu dopasti ali ga žaliti. Mislimo le nazaj na čase preganjanja, ali na čase kake strašne kuge. Na tisoče duhovnih in svetnih ljudi je dalo življenje, ko so izkazovali telesna in dušna dela usmiljenja. In kdo nima prestajati bolezni, bolečin, smrti? Življenje je cela veriga samih križev in težav, v katero smo oklenjeni. To verigo pa moremo brez svoje dušne in večne

škode streti samo z nadnaravnim darom sv. Duha, darom moči. Torej: kako potreben nam je dar moči, ki da naši volji moč vse našteto srčno prenesti in premagati.

Prav prisrčno nam treba prositi daru moči dalje radi tega, ker je ta dar tako vzvišen in veličasten. Bojazljivost in slabost, to oboje je človeku prirojeno; a dar moči nam pomaga to premagati, tega se znebiti in tako postane človek neko bolj vzvišeno bitje in je zmožen prilastiti si vse čednosti in kreposti. Čednost sama na sebi je nekaj lepega in ljubeznivega, človek nima vzroka, da bi je ne cenil, spoštoval; pa zakaj vendar toliko ljudi ne živi krepostno, čednostno, zakaj? Le ta trud in to prizadevanje nas oplašči, katerega treba prestat, da bi si osvojili čednost. Kako lepa, n. pr. angelsko nebeško lepa je čednost sv. čistosti! Tudi največji divjak, tudi najbolj umazani pohotnež spoštuje čisto osebo. Rimljani so tudi v svoji največji propalosti spoštovali device, posvečene boginji Vestii. Pa zakaj se vendar Bog toliko žali z nečistimi grehi, če je ta čednost tako lepa? Mik čistosti nasprotnega greha, zapeljevanje sveta in sleparija satanova, ki riše prepovedane užitke nad vso mero prijetne, vse to je človeku brez višje pomoči težko premagati. A kadar se vseli v našo dušo sv. Duh z darom moči, tedaj jo taki miki ne ganejo več, lahko premaga mamljive izkušnje. In tako nam pomaga dar moči osvojiti si tudi vsako drugo krepost in čednost, ker nam pomaga premagati težave in premagovanja, katere so združene z onimi čednostmi. Vrh tega pa dar moči v nas umiri vsako razburjenost, da mirnim očesom gremo v boj življenja, nam daje neko močatost in odločnost, kakršne ni najti v človeški naravi. Poglejmo le mučenico sv. Nežo. Mladenka 13 let — kako močato se obnaša pred sodnikom! Ko ji krvolok preti, da jo da osramotiti, kaj mu odgovori? „Jezus Kristus ni tako ne-skrben za čistost sebi posvečenih oseb, da bi jim pustil po grešnih rokah oropati to čistost. Imam pri sebi angela, ki me bo čuval z mogočno roko.“ Kdo bi 13 letni deklici prisodil tako moder pa tako odločen odgovor vspricho ognja in verig in mečev in tezalnic? Dar moči ji je dal to močatost, kakršne ni najti pri tako mladem človeku. In mirna gre na grmado: ogenj se je ne prime, mirna položi glavo pod meč: kako bi katera druga v teh letih jokala, da ji je umreti take smrti, a ona ostane mirna. Glejte, dar moči.

Brez daru moči ni nam možno podvzeti in dovršiti velikih del za Boga, če imamo pa ta dar, premagamo, preobvladamo

vse, postanemo v resnici veliki. V človeku je neko nagnjenje, ki ga tira k temu, da bi postal velik, imeniten pred svetom. In zgodovina nam pripoveduje kaj čudnih stvari o ljudeh, ki so hoteli postati imenitni pred svetom: eni so postali imenitni in si dobili pri svetu ime velikega po slavnih zmagah: Aleksander, Napoleon, drugi s tem, da so širili prosveto in omiko, znanost in učenost, Karol V. in Peter V., nekateri so se pa pri potomcih poslavili ali poslaviti hoteli celo z grešnimi dejanji: tako je neki Herostrat zažgal prekrasen paganski tempelj v Efezu samo za to, da bi ga svet nikdar ne pozabil, Neron je hotel postati imeniten s petjem in citranjem, dasi za to oboje ni imel nobene zmožnosti, tatarski vladar Tamerlan pa se je vsepovsod na svojih vojskah poslavil s tem, da je dal pomoriti tisoče ljudi in njih glave zložiti v velike piramide. Vsak izmed nas, dragi v Gospodu, tudi najnižji in najmanj poznan in popolnoma pozabljen postane lahko velik, sicer ne velik pred svetom, pač pa velik pred Bogom. Kako? Dar moči nas stori velike. Ta dar nas uči namreč najimenitnejše delo našega življenja, namreč dobro trpeti, kar je bolj važno, imenitno, pa tudi bolj častno kot delati. Če delujemo in delamo, smo mi močnejši, mi se lotimo dela, če pa trpimo, smo mi slabši in vendar moramo prestati ta boj. Tisti, ki napada, vidi nevarnost v prihodnosti, tisti pa, ki trpi, vidi nevarnost v sedanjosti pred seboj. In upirati se, trpeti, to nas stane često našemu srcu najdražjih stvari: veselja, ugleda, zdravja, življenja. Trpeti in dobro trpeti je zato največje, najimenitnejše, najslavnejše delo našega življenja. Jezus Kristus sam je završil svoje življenje s trpljenjem ravno iz tega vzroka, ker v trpljenju se je pokazal res velicega, se pokazal Boga. In trpeti ne moremo brez daru moči, to nam je jasno. Če imamo dar moči, potem ravno s trpljenjem postanemo pravi duševni velikani. In kdo nas bolj mika, ali svetniki, ki so s svojo srčno krvjo naskočili nebesa, ali oni, katerim je mirno potekalo sv. življenje? Prav gotovo občudujemo veliko bolj one mučenike kakor pa druge svetnike. In ravno veliki zgled trpljenja mučenikov je pomagal tako naglo širiti pravo vero. Po popolnosti hrepeneče duše često žele kaj storiti za Boga, čemu? Ta križ, ki ga jim je Bog naložil, naj nosijo pogumno s pomočjo daru moči in dosti bodo storile v božjih očeh.

Glejte, dragi v Gospodu, kako lep in vzvišen, veličasten in potreben nam je dar moči! Kdo bi ga ne pozelel, kdo bi si ne prizadeval zanj? Ko nas je pri sv. krstu Bog Oče zaradi zasluženja

Jezusa Kristusa sprejel za svoje otroke, nam je Bog sv. Duh vлил poleg raznih milosti tudi različne svoje darove, kakor skrbni starši hčerki ali sinu dajo lepo doto, ko stopi v svet ali v kak stan. In te darove moramo v sebi pomnožiti, utrjevati, moramo s to doto skrbno in varčno gospodariti. K temu pa treba tole: najprej potreti svoj napuh in svojo čutnost, ker to ste korenini bojazljivosti. Andrej Hofer, slavni tirolski domobranec, je bil izredno ponižen in vendar nad vso moč hraber in junašk. Kdor veliko vpije in govori, ta najprej zbeži, če se gre za res. Tako bodimo i mi od srca ponižni, ne sbrbimo preveč za svojo čast, ne preveč za svojo zložnost in nikogar se nam ni bati. — Drugič ne smemo biti previdni in modri po naukih sveta. Sama človeška premetenost je bojazljiva in negotova, se ne odloči v pravem času, ker nikdar noče trpeti časne škode in ker ne gleda na nebesa, koder bo vse povrnjeno stotero. Človeška premetenost se boji zamere pri ljudeh, a ne zamere pri Bogu. Župnik nekega kraja je bil silno nejevoljen, ker se je v njegovi župniji zgodila velika pregreha. Ko se je v soboto popoldne pripravljaj za pridigo, pride ga obiskat dober prijatelj. Pogovor nanese tudi na oni dogodek in župnik mu razodene svoj sklep, da bo jutri ljudi resno posvaril. „Kaj pa misliš,“ reče prijatelj, „se boš zameril ljudem. Sedaj te imajo tako radi, a potem te gotovo več ne bodo imeli radi.“ „Ti si mi pravi,“ reče župnik. „Tvoja modrost je modrost sveta.“ Zamera gor, zamera dol, Bog in njegova postava je prvo. — Tretjič: vedno in neprestano imejmo veliko, brezmejno zaupanje v Boga, a nase ne zaupajmo nič, prav čisto nič ne. Kaj pravi Kristus? „Brez mene ne morete ničesar storiti,“ ne pravi: „Brez mene boste le malo storili, ampak: —.“ Na Boga zaupajmo in potem lahko rečemo s sv. Pavlom: „Vse z amore v njem, ki me potrjuje,“ ker, kakor pravi sv. Janez: „Oni ki prebiva v naših srcih, je večji ko svet.“ — Da krepimo v sebi dar moči, treba slednjič, da prav iz srca častimo in molimo sv. Duha, da nam da daru srčnosti in moči, da bi v vseh slučajih storili svojo dolžnost in spolnjevali voljo božjo. Jezus Kristus sam imenuje sv. Duha „moč od zgoraj“ in kot takega ga je obljubil apostolom. Glejte, kako veličastno se je pokazala ta moč nad njimi! Kako boječi in strahopetni so bili pred prihodom sv. Duha, zaklepali so se iz strahu pred Judi. A ko jih je binkoštno nedeljo napolnil sv. Duh, kako junaško, odločno, neustrašeno stopijo pred svet, in sv. Peter, kako ognjeno in navdušeno in srčno pri-

diguje! Cela judovska dežela, cel Jeruzalem, da celi svet je zoper nje, a oni gredo z veseljem v boj in veselo zaključijo svoje poslanstvo s smrtjo za Kristusa. „Veselilo jih je trpeti zasramovanje za Kristusa,“ pravi o njih sv. pismo. Take srčnosti, takega poguma, take moči treba tudi nam dandanes, ko se ves svet vzdiguje zoper Boga, mu odreka pokorščino in preganja — seveda v imenu svobode — tiste, ki vanj verujejo in upajo ter iz ljubezni do njega živijo po božjih zapovedih. In zato vas prosim, dragi v Gospodu, častimo sv. Duha prihodnji teden s tem, da njemu v čast zmolimo vsak dan vsaj eno češčenomarijo za dar moči. In videli bomo, da nam bo potem veliko lažje služiti Bogu, veliko lažje vstrajati v čednostnem življenju, v katero smo vstali minoło veliko noč. Prosimo pa daru moči ne samo sebi, ampak vsem tistim, ki ga še posebno potrebujejo, da bomo tako vsi vkup v moči sv. Duha srčno potovali po tej dolini solza in trpljenja tja v nebeško domovino po zmage slavnj neminljivi venec. Amen.

Fr. Salezij.

2. Trojna pot v nebesa.

Še malo, in me več ne bote videli,
in spet malo, in me bote videli, ker
grem k Očetu. Jan. 16, 16.

Kako težka je bila apostolom pač ločitev od Jezusa, iz čegar ust so tri leta sprejemali nebeške nauke, katerega so s tolikim veseljem in zaupanjem poslušali, katerega so povsod spremljevali. Jezus jih potolaži ter pravi: „Spet malo in me boste videli, ker grem k Očetu.“ Gori pri Očetu bomo tudi mi vsi Zveličarja vedno gledali, saj nam vsem veljajo besede, katere je o drugi priliki govoril apostolom, rekoč: „Grem, da vam pripravim prostor.“ Če pa hočemo priti na kak prostor, moramo se poslužiti raznih potov. Katera so pa tista pota, ki peljejo v njegovo kraljestvo? Kristus nam jih je pokazal, ker je on hodil sam po njih. Trojna je ta pot; prva je pot križa, druga pot je pot zaničevanja tega sveta in tretja je pot pokorščine nasproti zapovedim božjim. Ako hočemo v nebeško kraljestvo priti, tedaj je nujno potrebno, spoznati tudi pota, po katerih se pride tje gori.

I. Prva pot, ki pelje v nebesa je pot križa. Na Oljski gori je začel Jezus svoje trpljenje in na Oljski gori je tudi šel v nebesa. Ali je morda to bilo samo slučajno, dragi poslušalci? Gotovo ne, ampak Jezus nam je hotel pokazati, da je pot trpljenja tista, katera ga je v nebeško kraljestvo vodila in katera mora edino tudi nas voditi. Da, dragi moji, tako je! Kakor je Kristus, edinorojeni sin živega Boga, moral trpeti, da si je s pomočjo trpljenja zaslužil krono večnega plačila, tako se zamoremo zveličati tudi mi le s pomočjo trpljenja. Preden je Kristus okusil večno radost, je moral popreje okusiti jesiha in grenkega žolča; preden hočemo mi uživati večno veselje, moramo tudi popreje piti iz kelha trpljenja. In ravnotako, kakor je bil Jezus kot kralj Judov popreje od njih križan, preden so ga angeli v nebesih pozdravljali kot svojega kralja, tako moramo tudi mi popreje križ trpljenja nositi, preden zadobimo zanj plačilo. Že sveta apostelja Pavel in Barnaba sta rekla spreobrnjenim poganom: Šele po velikih težavah moremo priti v božje kraljestvo. In sv. Pavel piše v pismu do Timoteja: „Samo če s Kristusom trpimo, bomo ž njim tudi kraljevali.“ In ali ne pravi Jezus sam: „Kdor hoče iti za menoj, naj sprejme križ na svoje rame!“ „Ni učitve,“ tako berem v „Hoji za Kristusom“, „ni ga upanja na večno življenje, kakor samo v križu. Vzemi torej svoj križ in pojdi za Jezusom.“ Torej, dragi poslušalci, križ nositi, to je tista glavna cesta, ki pelje v nebesa, pot trpljenja je tista, ki pelje naravnost v nebó.

Toda, ljubi Bog, kako malo je ljudi na svetu, ki križ ljubijo. Kako malo jih hoče hoditi po potu trnja in trpljenja! Vprašajte kogar hočete, ali hoče priti v nebo? Vsi vam bodo odgovorili, da, to hočemo, to moramo. Če pa vprašate, ali pa hočete iti tudi po potu trpljenja, ki edini vodi v večno življenje, tedaj se jih bo mnogo, mnogo umaknilo. Vsi hočejo biti po smrti neumrjoči v veselju, toda, če se jim reče: Da boste neumrjoči, se morate bojevati, se morate kesati, morate storjeno škodo povrniti, sovražnike ljubiti, svoje strasti krotiti, o tedaj jih pa umolkne polovica. O, dragi moji, kdo izmed vas je brez trpljenja in brez križa? Nekatere tare revščina in pomanjkanje, druge skrbi in težave cele dneve in noči. Druge muči bolezen, tretje zaničevanje, četrte krivica itd. Glejte, kako vam ni potreba šele križa iskati; ljubi Bog nas je že sam na pot trpljenja pripeljal. Naša dolžnost je samo, da se udamo. Ne samo, ker se udati moramo,

ampak udajmo se, ker je tako volja božja! Ne strašite se torej križa, dragi poslušalci, ne obupajte, če vam je Bog pokazal in določil pot trpljenja in težav, saj je križ pot v nebesa! In boljše je tukaj trpeti kot tam, in čim večje je trpljenje tukaj, tem svit-lejša je tam krona plačila.

II. Drugi pot, ki pelje v nebo, je pot zaničevanja tega sveta. Kaj pa umemo pod besedo „svet“, katerega moramo zaničevati? Pod to besedo ne razumemo le zemlje, katero je Bog ustvaril; ta je dobra, ker je delo božjih rok. Ampak to so tisti ljudje, ki v hudobiji živé. Tisti, ki pravijo: Živi tako, kakor ti tvoje telo ukaže, pridobivaj si časti in slave, to ti veliko denarja prinese, nagrabi si kolikor mogoče in ne daj nikomur ničesar. Take ljudi, ki tako žive, imenujemo hudobni svet. Zaničevanje tega sveta pa obstoji v tem, da se ogiblujemo takih ljudi, ki žive samo za ta svet; če pa že moramo z njimi občevati, tedaj je naša dolžnost, da jih podučimo, in da sovražimo tiste nauke, po katerih taki ljudje žive. To pa moramo, kajti to je druga pot v nebesa. To je oznanjeval tudi Jezus z besedami, z dejanjem in s svojim prelepim zgledom. Najlepše je pa pokazal, da moramo svet zaničevati s tem, ker je pri svojem vnebohodu utisnil svoje stopinje v zemljo v znamenje, kakor pravi sv. Hjeronim, „da moramo tudi mi svet z nogami teptati, če hočemo gori priti.“ Toda koliko jih je, ki sveta ne teptajo z nogami, ampak ga celo na svoji glavi nosijo. To storite vi, ki živite v svojih grdih pregrehah tako, da se ponižate pod živali, to storite vi, ki imate svoje srce na tem svetu in v tem svetu, ki ste podobni črvu, ki rije vedno pod zemljo, pa niti gori ne pogleda. To storite vi, ki se ponašate s svojo obleko, s svojo lepoto ter hodite po svetu pričakujoč, kdo se bo na vas ozrl. Da, taki ljudje ne nosijo sveta samo na glavi, ampak celo v srcu svojem. Toda zaničevati moramo ta svet, drugače je naš vstop v nebesa nemogoč. O koliko zgledov iz življenja bogoljubnih mož nam podaje zgodovina, ki so zapustili popolnoma ta svet, ter živeli edino le Bogu. Sveta Gregor in Celestin sta odklonila papeško krono, sveti Bernard, sveti Bruno in Tomaž Akvinski so odklonili škofovsko palico. Mnogo jih je zaničevalo celo cesarsko in kraljevo krono, da so lažje služili Bogu. In kdo bi naštel celo vrsto mladeničev, devic, mož in ženâ, ki so se popolnoma iztrgali iz tega sveta, da so se lažje posvetili Bogu. O da bi mogli vsi tako storiti! Toda, dragi moji, vsem ne pripuste razmere, mnogi

smo navezani na ta svet, da zamoremo živeti. O zaradi tega pa vsaj svoje srce iztrgajmo iz tega sveta. „Moji otroci,“ nas opominja sv. Janez, „ne ljubite sveta, niti tega, kar je v svetu, kajti kdor ljubi ta svet, v tem ni ljubezni očeta, in kdor hoče biti prijatelj tega sveta, ta bo sovražnik božji.“ In tako vas tudi jaz opominjam. Zaničujmo krive nauke tega sveta! Kaj je boljše: Svet ljubiti in nebesa zgubiti, ali svet zaničevati in nebesa pridobiti? Ne bodimo podobni živalim, ki skrbе samo za svoje telo, ki nimajo pameti, bodimo pa podobni tistemu golobu, katerega je Noe izpustil iz barke, in ki se je zopet nazaj vrnil, ker ni našel nobenega prostora, kjer bi se spočil. Tako tudi mi ne iščimo počitka na tem svetu, ne iščimo sreče na tej zemlji!

III. Tretja pot pa, ki pelje v nebеса, je pot pokorščine nasproti zapovedim božjim. Kristus je prišel na svet, da je izpolnil voljo svojega nebeškega Očeta, in on jo je v resnici popolnoma izpolnil. Kajti o njem piše sveti apostol Pavel: „On je bil pokoren do smrti, do smrti na križu.“ In zaradi te pokorščine je bil povišan nad nebeške oblake. „Kajti,“ nadaljuje sv. Pavel, „zato ga je Bog povišal, in mu je dal ime, ki je nad vsa imena, da se pred imenom Jezusovim vsa kolena pripogibajo v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ Poglejte torej tako je spolnovanje božjih zapovedi tretja pot, ki pelje v nebеса. Kristus sam je hodil po tej poti ter prišel v nebеса, torej je tudi za nas nujno potreba, da tudi mi spolnujemo božje zapovedi. On je pa tudi z besedami povedal, da moramo hoditi po poti zapovedi, ako hočemo k njemu priti. Ko se mu je nekdaj približal mladenič ter ga vprašal: „Gospod, kaj moram storiti, da pridem v večno življenje,“ mu je rekel Gospod: „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi!“ Tretja pot, ki pelje v nebеса je torej pot izpolnovanja božjih zapovedi. Dragi moji, držimo se torej zvesto zapovedi božjih; ne izpolnujemo samo ene ali pa dveh, ampak izpolnujemo vse, kajti vse so božje. Znati jih samo, to ne zadostuje, naša dolžnost je, da jih obračamo na svoje življenje. Sveti apostol Jakob pravi: „Kdor vse zapovedi spolnuje, in samo eno prelomi, ta se pregreši nad vsemi zapovedmi božjimi, in pri njem je ravno tako, kakor če bi sploh ne hodil po potu zapovedi božjih.“

Zaradi tega, dragi moji, če hočemo res priti vsi v nebo, in to je gotovo, da hočemo, če hočemo priti na tisti kraj, kamor je Jezus šel, potem moramo hoditi po teh treh potih. Hodimo

vdani v voljo božjo po potu križa. Prenašajmo trpljenje, katero nam Bog in svet pošilja in katero si sami nalagamo na svoje rame in spominjajmo se vedno, če je moral Gospod iti po trnjevem potu, zakaj bi pa mi ne hodili! Bodi nam torej pozdravljen ti križ trpljenja, ti znamenje boljše bodočnosti! Zaničujmo drugič slabosti tega sveta, kajti ta svet ni naš namen, njegove slabosti pa so široka pot pogubljenja. Tretjič pa spolnimo zapovedi božje. Če bomo hodili po teh treh potih, potem bomo lahko prepričani, da je to prava pot, ki pelje gotovo nazaj h Kristusu. Amen.

Ivan Baloh.

Četrta nedelja po veliki noči.

Sveti Duh, najboljši Tolažnik.

„Ako ne grem, Tolažnik ne bo prišel k vam, ako pa grem, vam ga bom poslal.“ Jan. 16, 7.

Različna so imena, s katerimi nazivljemo tretjo božjo osebo v presv. Trojici, sv. Duha. A najpogosteje ga imenujemo Tolažnika, pač zato, ker v tem življenju tako živo potrebujemo tolažbe, pa je v polni meri ni najti drugod ko ravno pri sv. Duhu, ker on je Tolažnik v pravem pomenu besede, v celem nje obsegu; on je najboljši Tolažnik. Videli smo zadnjič, kako potreben, kako zaželen in vzvišen nam je dar moči, s katerim moremo vse ovire zveličanja premagati. Kajne, dragi v Gospodu, kako veseli bi bili, da bi imeli tega daru v obilni meri. Ravno tako pristrčno in vstrajno pa moramo prositi sv. Duha, da vlije v naša srca tolažbe svoje. V oni evangelijski priliki o usmiljenem Samarijanu vidimo, da Samarijan ranjenemu popotniku ne vlija samo močnega vina v rane, marveč tudi hladilnega, blažilnega olja. In tako usmiljenje je celemu človeštvu sv. Duh, ne daje mu samo vina srčnosti in poguma, da se neustrašeno in pogumno bori zoper vse sovražnike, marveč mu daje tudi olja tolažbe, ki mu sproti hladi in zaceli rane, zadobljene v boju. — Tega Tolažnika obeta naš Gospod v današnjem evangeliju, najprej učencem, ko jih vidi radi svojega odhoda tako užaljene, da niso mogli niti vprašati ga: „Kam greš?“ In kaj bi ne bili žalostni učenci in apostoli, ko jih ima zapustiti najboljši prijatelj, najljubeznivejši učenik? Pa tudi nam dragi v Gospodu, ki smo učenci Jezusa

Kristusa v širjem pomenu besede, obeta Tolažnika, ker vidi njegovo predobrotljivo Srce, da smo Tolažnika potrebni, silno potrebni. Da se nam hrepenenje po tem nebeškem Tolažniku še bolj razvname, da ga še bolj z gorečo molitvijo priključimo nase, pogledajmo njemu v čast najprej, kako zelo potrebujemo tolažbe, dalje kako nas sveti Duh na različne načine tolaži in tako bomo prišli do prepričanja, da je sv. Duh res najboljši Tolažnik. Pridi sv. Duh, naš Razsvitljevalec, razsvetli um, užgi srce, utrdi voljo in nas blagoslovi v tej uri!

1. Če se zbirajo vročega, soparnega popoldne gosti, temni oblaki nad pokrajino, zdi se nam, kakor bi nekaj na nas tiščalo, ležalo z velikansko težo. In ko po viharju zopet posijejo blagodejni žarki zlatega solnca, odvzeta nam je tista teža, olajšano nam je. Podobno nekako, dragi v Gospodu, teže pogosto našo dušo, tišče naše srce: bol in žalost, skrb in strah. Če pa posije v razmučeno dušo, v stiskano srce žarek ljubezni, olajšano nam je; potolaženi smo, če nam kdo ljubeznjivo prigovarja pogum, napravi kako veselje, opomni kake važne resnice; če vse to stori ganjen ljubezni do blišnjega, trpečega sobrata, pravimo, da nas je potolažil, nam vlil olja tolažbe, storil, da lažje nosimo svojo nezgodo in nesrečo. Tolažba je torej prizadevanje ljubezni, blišnjemu olajšati kako hudo. Kadar se nam hudo godi, iščemo si tolažbe in tembolj smo potrebni tolažbe, čim več imamo prestatih hudega. Ali pa imamo na svetu prestatih kaj hudega? Kajne, kako nepotrebno vprašanje! Čemu staviti taka vprašanja, ko vsega, kar hudo imenujemo, niti naštetih ne moremo: premislimo le, greh, izkušnje, dvom, negotovost, obupnost, malosrčnost, dušna suhota, neko domotožje po nebesih, vse to nam jemlje tolažbo, ker vse to je hudo; hudo je dalje: različne bolezni, kuga, lakota, vojska, požar, potres, povodenj, slaba letina, trpljenje, smrt. In to hudo je razširjeno po vseh delih sveta, povsod najdete bedo in pomanjkanje, povsod solzne oči in objokana lica; tolažbe potrebni radi toliko hudega niso samo nižji, zatirani stanoví, o ne, tudi za svilenimi zavesami in v dragocenih sobanah mora ta ali oni zdihniti s prerokom: „Prosim, odstopite od mene, da se milo zjokam, nikar si ne prizadevajte, da bi me potolažili.“ (Is. 22. 4.) Kardinal Mermillod je nekoč obiskal pijemonteško kraljico in najde jo objokano. „Na obleko kraljice pade več solza, ko na predpasnik kmetice,“ rekla je visoka gospa. Torej, ali

smo tolažbe potrebni ali je nismo? In če se kdaj zgodi, da kdo odbija tolažbo, zakaj to stori? Zato, ker se mu zdi prevelika njegova nesreča, da bi kje našel tolažbe primerne, in ker mu je človeška tolažba premajhna, jo odbija, torej zato odbija, ne pa ker bi jo ne potreboval.

Da, da, slaba je človeška tolažba in velikokrat ne izda nič ali pa tako malo, kakor kapljica vode na razbeljeno železo. Premajhna, neprimerna tolažba še celo poveča plamen trpljenja. Ne iščimo tolažbe ne pri ljudeh, še manj pri stvareh, marveč tolažbe je treba iskati pri onem, ki je Tolažnik v polnem obsegu besede, pri Tolažniku sv. Duhu, najboljšem Tolažniku.

II. Glejmo, kako tolaži sv. Duh. — Prvič nas tolaži po sv. pismu. Saj v ta namen je spisano sveto pismo po besedah apostola Pavla, ki pravi: Karkoli je pisano, je pisano v naše podučenje, da imamo upanje po potrpežljivosti in tolažbi pisem. (Rim. 15, 4.) In neki razlagavec (Estius) pripomni k tem besedam: Sveto pismo opominja k potrpežljivosti in podeljuje tolažbo ne samo z opomini, marveč tudi z zgledi, katere predočuje zlasti z zgledi Jezusa Kristusa in bogoljubnih ljudi. Pomislimo pa še nekaj. Sveti Duh si je izvolil tega ali onega moža, da bi po njem razodel svoje božje misli, velel mu pisati, med pisanjem ga vodil in varoval zmote, da ni zapisal nič napačnega in nič neresničnega, marveč čisto besedo božjo. Sveto pismo je torej delo sv. Duha. Sv. Avguštín pravi, da je to pismo božje do ljudi, da je pisalo sv. Duh. A ta sv. Duh je Duh resnice, Resnica sama. Vse torej, kar beremo v svetem pismu, je čista nepokvarjena resnica. In ta sveta knjiga, dragi v Gospodu, nam reši vse uganjke življenja, nam kaže naš namen, našo pot. To kar je bilo prej prikrito največjim učenjakom, n. pr. vprašanje, čemu je človek na svetu, vemo sedaj natanko. Saj je tolikokrat zapisano: „Ljubi svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči.“ Vemo torej, čemu živimo, vemo, kaj je naša naloga, vemo, kaj nas čaka po tem življenju. Koliko tolažbe pač to vlije v dušo, ki išče resnice, ali ki pogreznena v zmoto čuti svojo nesrečo in hrepeni po resnici. S tem torej, da je sv. Duh, resnica sama, natanko razodel vrednost, ceno in namen našega življenja, s tem nam lajša življenje, nam dela trpljenje v dolini solza lažje, nas tolaži. Duh človeški teži po resnici in huda mu je zmota, zato pa je zanj neizmerna tolažba, da nam je sv. Duh sam razodel resnico v svetem pismu.

Toda vkljub temu, da je sv. Duh tako jasno in natanko razodel večne resnice v svetem pismu, človeštvo ni nehalo greh delati, še vedno tišči človek le prerad za zmoto, ker ga k temu zapeljuje svet, hudoba, meso. In kolika nesreča je greh! Največja nesreča, največje zlo je greh. Odvrniti se prostovoljno od Boga, za katerega smo vstvarjeni, kolika zlobnost; upreti se njemu, ki nam je dal vse, vse, kar smo in imamo, kolika nehvaležnost; izgubiti, da zavreči pravice do nebes, kolika lahkomišelnost. To je en greh! Sedaj pa nakladati greh na greh in to morebiti celo vrsto let! Strašno! Če se grešnik potem strezni iz omotice greha ter sliši klic božji, ki tako mogočno kliče nebo in zemlja na pričo svoje sodbe: „Poslušajte nebesa in zemlja vleci na ušesa, ker Gospod govori: Otroke sem izredil in povikšal, oni so me pa zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda, a moje ljudstvo me ne razume. Zato gorje grešnemu rodu.“ (Is. 1, 2.) Ali ga ne spreletava strah in groza, da loteva se ga obup. Nikar! Sv. Duh ti bodi in ti bode Tolažnik v zakramentih. Odpusti ti grehe, naj bi jih bilo kakor peska ob morju in naj so rdeči ko škrlat, odpuščeni ti bodo vsi, vsi. Kolika tolažba, kako lahko ti bode pri srcu. Še več. Sv. Duh nam daje tudi v zakramentih moč, da se v prihodnje lažje varujemo greha. In v tem je ravno glavni nagib pogostne svete spovedi. Ne samo, da se očistimo grehov vsakokrat, marveč milost svetega Duha utrdi dušo v milosti in zmanjšuje nagnenje v greh, hudobni duh nam je vedno manj nevaren, za vabljenje sveta maramo čedalje manj, čedalje lažje pa krotimo svoje poželenje in svoje počutke. Če dobro, skesano opravimo sveto spoved, smo spet storili korak naprej v krščanski popolnosti.

Sv. Duh je pa pri različnih zakramentih tolažnik še na drug način. Daje nam namreč tudi dejanskih milosti, ki nam pomagajo opravljati dobra, za nebesa zaslužna dela. Dobimo to dejansko milost zopet v zakramentih. V koliko tolažbo nam mora biti zavest, da vse, kar storimo dobrega in trpimo v stanu milosti božje, bo Bog obilno poplačal v nebesih. Za malenkosti se tako malo zmenimo, misleč, da pri Bogu nič ne veljajo majhna dobra dela, a Bog bode po besedah Jezusa Kristusa poplačal tudi kozarec vode, katerega damo žejnemu v njegovem imenu. Še več. Tolažnik nam je sv. Duh zlasti še v milostih in darovih, katere vliva v našo dušo. Težko in hudo je včasih izpolnjevati dolžnosti svojega stanu; v takih trenutkih pa nam je gotovo v

tolažbo zavest, da dá sv. Duh vsakemu potrebnih milosti, če ga zanje prosi. Razsvetli razum, da jasno spoznamo, kaj nam je v tem ali onem položaju storiti, opustiti, da vestno izpolnimo svojo dolžnost. Kolikokrat se preveč zanašamo na svojo modrost, pa nazadnje spoznamo, kako nespametno smo ravnali. A če prosimo pomoči sv. Duha, premagamo lahko in varno najhujše delo brez napake! Nemirno se včasih lotimo dela; ker vemo, da smo sami slabi. Ako prosimo sv. Duha pomoči, potolaženi, mirnega duha gremo na delo, ker je sv. Duh z nami. In tako nam sv. Duh obenem z drugimi darovi in milostmi podeljuje tolažbe, nam olajšuje delo in trud ter tako pripomore k povoljnemu in srečnemu izidu ne samo tega ali onega dela, marveč celega življenja: sv. Duh nam je v milostih raznih zakramentov res Tolažnik.

Tolažnik nam je sv. Duh slednjič v Jezusu in Mariji. Kako naj to razumemo? Glejte, dragi v Gospodu, velik je Jezus Kristus, kajne, pa po svoji človeški naravi je le delo sv. Duha. Zedinjenje človeške narave z drugo božjo osebo v Jezusu Kristusu je povzročil sv. Duh. Saj je rekel angel Mariji: „Moč Najvišjega te bo obsenčila in sv. Duh bo prišel v te,“ „čudežno, po moči sv. Duha je Marija postala Mati božja. In sv. Duh je božječloveški naravi Jezusa Kristusa dal obilico vseh naravnih in nadnaravnih darov na duši in telesu, dal mu je tudi moč, vse te darove deliti drugim, drugim v prid in korist obračati. Ko je Janez Krstnik krstil Jezusa v Jordanu, se je sv. Duh prikazal nad njim in ga takorekoč vpeljal v javno življenje. In ko Jezus Kristus dela čudeže, pa Judje ne verujejo njegovim delom, kaj jim pravi? To njih počenjanje imenuje greh zoper sv. Duha. Najbolje povedo to razmerje med Jezusom Kristusom in sv. Duhom besede sv. Petra: „Vi veste, kako je Jezusa Bog mazilil s sv. Duhom in z močjo, kateri je hodil okoli dobrote dele in ozdravlja vse, ker Bog je bil z njim.“ (Act. ap. 10, 38.)

III. In kolike tolažbe in pomoči najdemo pri Jezusu Kristusu! Sv. Duh nam je tako skrivnost in nedoumen; kako jasna in prikupljiva pa nam je podoba, oseba Jezusa Kristusa! Res je, Bog je, a je tudi človek, nam v vsem podoben razen v grehu, zato ima pa tudi za nas človeško čuteče božje dobrotljivo Srce, na katerem se vsakdo lahko spočije truda in težav, pri katerem vsakdo dobi tolažbe in miru. Jezusa Kristusa je sv. Duh za nas storil tako mogočnega, tako ljubeznivega, tako dobrega, da nikdo ne gre od njega nepotolažen. Tako nas sv. Duh tolaži po Jezusu

Kristusu! Ali ni torej sv. Duh naš najboljši Tolažnik? Saj je on sam tolažba, mir in veselje, ker so mu na razpolago vsi pomočki tolažbe. Če mi revni ljudje tolažimo n. pr. bolnika, mu moremo samo povedati, da nam je to hudo, ko ga vidimo trpeti, moremo ga samo opozoriti, da to trpljenje ne bo večno, marveč bo minulo hitro. A sv. Duh sam to vse lahko stori, on lahko ozdravi, kar je bolnega, zaceli kar je ranjenega. In tolažba sv. Duha ni samo vnanja, kakor tolažba ljudi, marveč notranja, ker vlije moč in tolažbo v dušo samo, pokrepča nje zmožnosti, kar človeku ni mogoče, kar človek ne more vlit v dušo milosti in darov, kakor to stori sv. Duh.

Predragi v Gospodu! Ali bomo še tolažbe iskali pri ljudeh, ali bomo skušali olajšati si svojo bol pri stvarih? Gotovo ne! Iskati je hočemo pri sv. Duhu, ki je vir vse tolažbe. Dobro pomnimo, brez tolažbe nam ni mogoče živeti: kakor ranjenec izkrvavi iz ran, če mu jih nikdo ne obveže, tako bi mi popolnoma propadli brez tolažbe. Človek, ki nikjer ne najde tolažbe ali bolje rečeno, ki je ne išče na pravem mestu, pade le prerad v grehe malosrčnosti, nezaupnosti. Zato pa prosi sv. Cerkev v molitvi sv. Duha, da bi se vselej veselili njegove tolažbe. Kako nam je iskati te tolažbe, videli smo danes, vrh tega pa treba še prav vneto klicati na pomoč Tolažnika sv. Duha in ga ponižno moliti, da nas tolaži v bojih življenja, dokler ne bomo vrednim spoznani v svetih nebesih gledati sv. Duha natanko in jasno in se na veke veseliti tolažbe njegove. Amen. *Fr. Salezij.*

Peta nedelja po veliki noči.

Sveti Duh in molitev.

Sv. Duh podpira našo slabost; ne vemo namreč, kaj bi prosili, kakor se spodobi. *Rom. 8, 26.*

„Moli in delaj“, se glasi zlati rek, ki naj bi bil vodilo in merilo pravega krščanskega življenja; kajti kdor moli, temu ne uide večna sreča, ta se zveliča, a kdor dela, doseže tudi časno srečo, kolikor jo je mogoče sploh doseči. Kakor so bili ljudje, katerim je moral sv. Pavel zaklicati: „Kdor ne dela, naj tudi ne je,“ tako se dobe ljudje, ki jim je pa delo najprvo in edino,

a molitve jim ni mar. Tudi naš novodobni svet je tak, da samo dela, a moli ne. Vsega priznanja vredna je neumorna delavnost, s katero hiti dandanes človeštvo dalje in dalje v različnih vedah, znanostih, umetnostih, spretnostih. Neizmerne napredke nikdo dandanes ne more utajiti. Ozrimo se n. pr. na svetovno razstavo v Parizu! Čudom smo se čudili, ko smo brali popis te razstave, ki kaže vrhunec vsega, kar je stvaril človeški um. Da, svet dela, a delo mu je malik, ker edinega Boga moliti svet ne mara več, pozabil je moliti. Zato pa vkljub čudovitemu napredku svet brez molitve ravno tako čudovito propada v nravnem oziru. Od leta do leta se množi število umorov, samomorov, pobojev, sleparij in nenravnih dejanj, in kje najbolj? Tam koder 300 m visoki Eiffelov stolp ponosito kaže daleč na okoli vrhunec napredka, tam ob Seini je novi Babilon, brezдно vseh najgrših, najpodlejših dejanj in strasti. Zato pa nazaj k Bogu, zopet roke sklenimo k molitvi, da nas ne zagrne val propalosti, ki preti zaliti svet. Molimo in delajmo, delajmo in molimo, oboje vkup, a ne vsako zase! Pa da dobro molimo, treba nam pomoči sv. Duha: Sveti Duh podpira ... (Rim. 8, 26.) — Sv. Duh nas namreč 1. priganja k molitvi, in 2. nam pomaga prav moliti ter tako stori, da smo uslišani v svoji molitvi: to je razmerje med molitvijo in sv. Duhom, to hočemo danes premišljevat in prav goreče zato prosimo sv. Duha, da pride v naša srca in v njih vzbudi duha molitve, ki bo zajezil tok hitrega propadanja in prenovil obraz zemlje. Storimo to sv. Duhu v čast, sebi v dušno in telesno korist!

I. Ali ste že kdaj premislili dragi v Gospodu, zakaj se nam pri spovedi nalaga največkrat za pokoro molitev? Zato ker je molitev nekaj, česar ne storimo radi, kar nam je neprijetno, dasi nam je molitev potrebna kakor zrak za dihanje. To je najhujša in prva naša slabost, da namreč ne maramo moliti. Pa zakaj ne? Zato, ker ne poznamo pomena, vrednosti, cene molitve. Ravno zoper to slabost nam je sv. Duh najboljši pomočnik, ker nas k molitvi priganja, vleče. Razsvetljuje namreč naš razum, da moremo spoznati, kako vzvišena, kako potrebna, kako uspešna je molitev in tako vzbuja v nas neko hrepenenje po molitvi. Če resno premislimo, da je molitev nekaj tako imenitnega, da človeku kaj bolj imenitnega ni mogoče storiti, ali ne bomo radi molili? Glejte, z Bogom samim se pogovarjati, ali more človek,

ubogi človek delati kaj lepšega? Celo neskončno večnost ne bomo nič drugega delali ko Boga molili in čistili; kdor torej že tu na svetu rad moli, ima takorekoč nebesa na zemlji, ker v molitvi je združen s svojim Bogom. Žejni molitve bomo tudi, če prevdarimo, da nam je molitev potrebna. Brez milosti ni zveličanja, brez molitve pa ni milosti, zato brez molitve ni zveličanja. „Vsi svetniki so postali svetniki zato, ker so molili, vsi pogubljeni so se pogubili za to, ker niso molili.“ (Alf. Lig.) Vedno opozarjamo, kako potrebni so nam zakramenti, pa v nekem oziru nam je molitev potrebna še bolj, ker zakramenti nam dajejo le nekatere milosti, a po molitvi zadobimo vse milosti, zakramentov ni mogoče vedno in povsod prejeti, a moliti moremo vsigdar in povsod. Ravno tako pa nas sv. Duh priganja k molitvi s tem, da nam kaže, kako uspešna je molitev. Že v navadnih, telesnih, posvetnih stvareh človek silno veliko zmore, da, kar človek hoče, to more. Kaj vse pa moremo storiti, če si Boga napravimo za zaveznika in pomočnika z molitvijo? Kje so potem meje njegovih moči? Molitev dela čudeže; ko je delal Mozes čudeže v puščavi, je molil. Elija moli, preden stori čudež, apostoli in drugi svetniki molijo in čudeži se gode. Vsi zakoni narave izginijo pred močjo verne molitve, da, celo Bog sam, vsegamogočni neskončni Gospod nebes in zemlje in vsega osvetja, kateremu je nebo prestol in zemlja nog podnožje, Bog sam se takorekoč čuti slabega pred močjo molitve, kakor tako lepo pravi Tertulian: „Molitev je edina moč, pred katero se ukloni Bog.“ To, dragi v Gospodu, je prvo in najvažnejše pri molitvi, da smo živo in trdno prepričani o moči, potrebi in vzvišenosti molitve. In to živo, trdno prepričanje je duh molitve, brez katerega moliti ne moremo, ali vsaj ne dobro moliti. To je najvažnejši dar sv. Duha in kdor ima ta dar, blagor mu, studenec in vir vsega dobrega je v njem. Prosimo torej, dragi v Gospodu, prav goreče sv. Duha, da nam obilno podeli daru molitve, prosimo zase in za druge. Zaradi vrvenja sveta, ki hiti samo za časnimi blagri in zaradi blišča posvetnega napredka marsikdo dušno oslepi in ne vidi potrebe moliti, tudi se mu to zdi samo potrata časa in zato ne moli. Zato treba, da nas sveti Duh razsvetli in pokaže pravo vrednost in ceno molitve.

II. Tako glejte, najprej pomaga sv. Duh tistim, ki ne marajo moliti, a v drugi vrsti pomaga nam, da prav molimo. Kajti, to nam je pač znano iz katekizma, da smo vselej uslišani.

kadar prav molimo. In tega marsikdo ne ume: prav moliti, to ni tako lahko! Prav molimo tedaj, kadar prosimo kaj tacega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje. Sv. Duhu je znana globočina bogastva in modrosti božje, njemu so razumljive božje sodbe, on pozna pota božje modrosti, saj je sam tudi Bog. Zato pa najbolje ve, kaj je v prid našega zveličanja. Ker pa ničesar ne želi bolj goreče in pristrčno, ko to, da nas stori za čas in večnost srečne, nam takorekoč polaga v usta, česa naj prosimo; predvsem da bi bil Bog v vsem počeščen in slavljen, da bi mi dosegli svoj večni namen, in nazadnje šele telesnih, časnih dobrot. Tako nas uči sv. Duh prav moliti, tako moliti nas je naučil po Jezusu Kristusu Gospodu našem v očenašu s prošnjo: „Posvečeno“. . . „Pridi“. . . „p r e d“. . . „Daj nam —“. Torej! Če hočemo prav moliti, prosimo najprej tega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje, drugih dušnih in telesnih dobrot pa le pod pogojem, če je to koristno naši duši. In če dvomimo, kdaj da bi smeli prositi Boga to ali ono, pokličimo sv. Duha na pomoč, on nas bo učil. — Prav molimo dalje, kadar molimo pobožno, ponižno, zaupno, udano, stanovitno. Vsega tega nas uči, vse to nam daje sv. Duh. On nam daje, da molimo p o b o ž n o, t. j. zbrano in ne raztreseno. Največkrat naša molitev za to ni nič prida, ker vse drugo mislimo ko na Boga. Tožimo sicer nad tem, ni nam ljubo, a potrudimo se ne, še manj pa molimo za dar zbrane molitve. Sv. Frančišek Ksaverij je imel obilo obilo posla in dela s spreobračanjem nevernikov, pa vendar preden je začel moliti svoje duhovne ure, obmolil je kleče prelepo cerkveno pesem v čast sv. Duhu, in molil je zbrano. Sv. Alojzija je nekoč vprašal spovednik, je li bil kaj raztresen pri molitvi? „Pol leta vsega skup toliko, kolikor potrebujemo za eno češčenomarijo.“ Kaj pa, mi porečete, saj je bil svetnik. Le počasi, postal je svetnik, morate reči, saj ni svetnik prišel na svet kakor nikdo. A on je goreče molil in prosil in sv. Duh mu je dal zbranost duha v toliki meri. Sv. Duh nam pri molitvi vliva prave pobožnosti in gorečnosti, daje otroškega zaupanja in srčne stanovitosti, da ne opešamo, če ne vidimo uspehov molitve. Gotovo, saj je sv. Duh, ker izhaja iz Boga Očeta, Boga Sina, Duh ljubezni, otroškega zaupanja in svetega hrepenenja. Po sv. Pavlu je dal sv. Duh zapisati sam o sebi: „Prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Oče.“ (Rom. 8, 16.) Tako razumemo besede sv. Duha zopet pri sv. Pavlu: „Sam Duh prosi

za nas z neizrekljivimi vzdihljeji," (Rom. 8, 26.) kajti daje nam prave pobožnosti, ki hrepeni, vzdihuje po Bogu. Tako stori sv. Duh, da so naše prošnje njegove, in zato smo si v svesti, da bomo uslišani, kar sv. Duh prosi, mora biti uslišano. Torej, če hočemo biti uslišani, prav molimo, če hočemo prav moliti, pokličimo sv. Duha na pomoč, in tudi mi bomo zamogli pisati in reči, kar so enkrat pisali Judje v Jeruzalemu bratom v Egiptu: „Molili smo k Gospodu in uslišani smo bili.“ (II. Mak. 1, 8.)

Tako nas po notranje podpira sv. Duh, da molimo in prav molimo. A tudi po zunanje podpira našo slabost, da lažje molimo. Nestanovitna je narava človeška, brž se vsega naveliča, kakor metulj bi rada poletavala od cvetke do cvetke, ni je stalnosti. Tudi na to se ozira sv. Duh, in od te strani nam pomaga. Kako? Jako zanimivo je to. Če se človek naveliča moliti zunanje, moli samo notranje; ne moli samo sam zase doma ali v cerkvi, marveč moli skupno z drugimi v cerkvi pri službi božji. In kako je število pobožnosti! Hudobni in brezverni svet se že itak roga vsem pobožnostim in se norčuje iz njih. A kar je bolj čudno in nezapopadljivo je to, ljudje, ki se imenujejo katoličani, včasih zabavljajo in pravijo: Ha, čemu toliko pobožnosti; pa že spet nova pobožnost. Tako govorjenje je skrajno nepremišljeno, da ne rečem nesmiselno. Glejte, verske resnice nam morajo preiti v meso in kri, moramo po njih živeti, drugače naša vera ni živa. Ravno pobožnosti pa pomagajo k temu. N. pr. verska resnica je, da je sv. Duh tretja božja oseba v presv. Trojici, torej pravi Bog, z istimi lastnostmi in popolnostmi ko Bog Oče in Bog Sin. Da samo vemo to resnico in jo verjamemo, je premalo, moramo si jo k srcu vzeti, moramo sv. Duha moliti, častiti, premišljevati njegovo delovanje, ga prositi pomoči. In to vse smo deloma že storili, deloma in prav posebno pa hočemo storiti v devetdnevnici, t. j. pobožnosti sv. Duhu v čast skozi devet dni. Tako bomo presadili versko resnico v dejansko, ker bomo to storili, kar verujemo. Tako je tudi z drugimi pobožnostmi. Vse te pobožnosti pa nas spodbadajo k molitvi in ker se lepo vrste, menjavajo, se jih tudi ne naveličamo, z veseljem in pobožno molimo pri njih. Skušnja to potrjuje. Ob šmarnicah in zornicah, pri križevem potu in rožnem vencu, je vedno več ljudi ko po navadi pri službi božji, več se ob takih dneh moli in dobrega stori. Torej, čemu zabavljati čez pobožnosti! — Vedno novih in različnih prilik za molitev nam ponuja cer-

k v e n o l e t o . Vsako leto se zvrsti pred nami kakor na gledališkem odru očitno priznavanje in spoznavanje vere; vrste se veliki Gospodovi prazniki, med njimi nastopajo Marijini prazniki in da je prizor in slika popolna, vpletena je vmes lepa vrsta praznikov svetnikov. Te verske skrivnosti nam dajejo vedno novega netiva in goriva za plamen molitve, vabijo k posnemanju, vzbujajo pogum in srčnost. Vse to cerkveno leto s svojimi prazniki in pobožnostmi, ki različno vabijo k molitvi, pa je d e l o s v . D u h a . Kako to? Jezus Kristus je ustanovil sv. Cerkev za to, da vodi ljudi k večnemu zveličanju s tem, da jih nezmotljivo uči pravih resnic, da jih vodi in vlada ter deli razne milosti. Za vse to pa je Gospod obljubil pomoč sv. Duha in sv. Duh Cerkve vseh 1900 let še en trenotek ni zapustil; zato pa ona dobro ve, kako naj ljudi *priganja in pripravlja k molitvi*. Tako nas torej sv. Duh po zunanje podpira v molitvi.

Prositate . . . te Zveličarjeve besede nam done na uho iz evangelija v prošnjih dnevih. Gospod nam dela pogum, daje zaupanje, da bi ne zanemarili molitve. Izročimo mu svoje prošnje in povejmo mu, kaj nas teži in muči. Gospod pojde k svojemu Očetu in tja bode tudi vzel naše prošnje, naše molitve; če bomo prav molili, bodo gotovo nslišane! Zato pa molimo te dni več ko po navadi. Že sicer smo brez molitve to kar zemlja brez svetlobe in dežja, ki ne rodi dobrih sadov; a v naših časih smo molitve še posebno potrebni radi obilne nevere in pomanjkanja molitve, radi nesreč in nezgod, ki nam prete. Molimo in ne sramujmo se pokazati, da smo potrebni molitve s tem, da ravno v procesiji v obilnem številu prosimo Boga, da nam pomaga v vseh dušnih in telesnih potrebah. A da dobro molimo, prosimo še poprej pomoči sv. Duha, potem ne bomo molili sami, marveč molil bo v nas za nas sv. Duh. Taki molitvi se Bog ne bo ustavil, marveč jo slišal in uslišal. Amen.

Fr. Salezij.

Križev teden.

Molitev.

Prosimo, in se vam bo dalo.

Luk, 16, 9.

Bog je vsemogočen, s svojo besedo je ustvaril nebo in zemljo. Človek je slaba stvar, vendar je tudi on po svoji molitvi nekako vsemogočen. Molitev je povzdigovanje duha k Bogu. Duh hvali in časti Boga, ga zahvaljuje ali prosi. Molitev ali obče-vanje z Bogom je najkrepkejši in najpotrebniši pomoček za du-hovno življenje, za zveličanje.

I. Bog je človeka ustvaril v ta namen, da človek Boga spo-znava, ga ljubi, mu služi in se zveliča. Da se človek ložji posveti temu namenu, je postavil zanj raj na zemljo, ga blagoslovil in naredil tako rodovitnega, da je bil človek oproščen vseh skrbi. Vse stvari naj bi služile človeku, človek pa Bogu; stvarstvo naj bi človeka neprestano spominjalo Stvarnika, pogled in uživanje božjih stvari naj bi človeku kazalo neskončno dobrotljivost božjo in užigalo v njegovem srcu iskreno ljubezen do Boga.

Prišlo je drugače. Človek je padel, odtujil se je svojemu namenu in le s silo, z delom in trpljenjem, z zveličavno kaznijo je Bog ponižal človeka in ga postavil na pravo pot, da ni iskal svoje sreče in blaženosti v sebi ali v stvareh, marveč v Bogu. Iz tega spoznate, da je naloga človeka na zemlji ta, da z Bogom duševno občuje, da moli. Ako nam pa sv. pismo priporoča, da mólimo nepretrgano in nikdar ne odjenjajmo, ni tako razumeti, da bi morali celi dan klečati, molitvenik ali rožnivenec v rokah držati; dobro vemo, da je treba skrbeti za življenje, za vsakdanji kruh, tedaj trdo delati, eden tako, drugi drugače. Ravnotako go-tovo je pa tudi, če že živimo, da smo dolžni živeti za Boga, t. j. njega vedno bolj spoznati in ljubiti, z njim se obdajati, njega moliti in se mu bližati, dokler se popolnoma ne sklenemo z njim v sv. nebesih.

So pa nekatera dela taka, da se vmes lahko moli in tako so roke pri delu, duh pri Bogu. Kako lahko je med delom zbu-jati v srcu čutila ljubezni, zahvale, zaupanja, ponižnosti.

Tudi na poti se lahko moli. Vam morda ni znano, meni pa, da je mnogo bogoljubnih duš, ki med potoma molijo sveti rožni venec ali druge molitve, da jim čas ne poteka brez koristi. Take ljudi spremlja božji duh in njih dela vspevajo mnogo bolje.

Človek, ki se ozira pri vseh delih na Boga, bo gotovo bolj vestno opravljal svoja dela in se varoval polovičarstva.

Molitev je torej občevanje z Bogom in iz tega občevanja prihajajo razne čednosti: živa vera, upanje in ljubezen, vdanost, ponižnost in potrpežljivost. — Molitev je pa tudi sama záse dobro delo, in z molitvijo si pridobimo, kakor z vsakim dobrim delom, zaslug in plačamo kazni za greh. Zaslužljiva je molitev, ker z njo se neposredno časti Bog; dobro delo pa je le tisto, ki meri k večji časti božji. — Zaslužljiva je molitev, ker Zveličar sam pravi: „Kadar molite, ne bodite kakor hinavci, kateri radi v shodnicah in na voglih potov stoje in molijo, da bi jih videli ljudje. „Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bode povrnil.“ (Mat. 6, 5, 6.) — Molitev ima pa tudi zadostivno moč v sebi. Dasi se prilega duši, je vendar telesnim čutom, celi naši po grehu popačeni naravi nasprotna in zoperna; kdor hoče moliti, mora biti iz srca ponižen, ponižnost pa je nasprotna prirojenemu napuhu. Zategadelj se molitev z miloščino in postom prišteva dobrim delom. — Napuhnjenim se Bog zoperstavlja, ponižnim dá svojo milost. In ker dobro moli le ponižni človek, je gotovo, da bo dosegel od Boga vse, kar mu je v resnično korist.

Molitev je torej po svoji naravi najkrepkeji pomoček za duhovno življenje, za zveličanje; potrebna je pa tudi po božji naredbi.

II. S svojimi naravnimi močmi moremo izvajati le človeška dela, leta pa prejmo le naravno plačilo. Da bodo naša dela imela nadnaravno vrednost, treba je milosti in te si moremo izprositi. „Prosrite in se vam bo dalo, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo.“ (Luk. 11.) To je red, ki ga je postavil Gospod Bog. Da se nam s temi besedami res zabičava molitev, dokazuje nam prilika, po kateri je nekdo le po silnih prošnjah dosegel od sosedu tri kruhe.

Včasih nam ljubi Bog podeli kako milost, ne da bi prosili zánjo, n. pr. pričetek vere; vendar stanovitnost v dobrem in srečno smrt podeli le tistim, ki ponižno za to prosijo. Še en slučaj je mogoč, namreč da ne prosimo, vendar prejmemo, to pa za voljo občestva svetnikov. Nekateri nič ne moli, toda drugi molijo zanj in tako se reši.

Zdi se mi potrebno, razložiti vam, v čem je molitev. Jaz si molitev predstavljam takole: Najprej se vprašam, kaj hočem sedaj storiti: Boga hočem počastiti. Toda kdo je Bog in kdo sem jaz? On, mogočni gospodar nebes in zemlje, jaz ubogi črvič. Tedaj že čutim pričujočnost božjo in sem prevzet spoštovanja do Bogá. — Pred tolikim Bogom se ponižam in čutim, da nisem vreden z Bogom občevati, z njim govoriti, kajti on je neskončno svet, jaz pa sem grešnik. Dobro je, da sam sebi priznam grehe, ki sem jih storil, da jih imenujem s pravim imenom. To je jako koristna vaja. — Kakor hitro pa spoznam svoje grehe, jamem Boga prositi odpuščanja, otroško, s preprostimi besedami. Bog ne gleda na besede. Odkrito, kakor otrok govori s svojo materjo, govorimo tudi mi z Bogom, ki je naš oče.

Ko smo tako govorili z Bogom in mu odkrili svoje srce, zahvalimo ga, da nas je hotel poslušati in odpusti naj nam, če smo celó v pogovoru z njim bili mlačni in razmišljeni. Vse, kar stori človek, je človeško, nepopolno. Nikdar ne bomo molili, kakor želimo. Bog pa ne gleda toliko na molitev, kolikor na srce; si se trudil, tedaj si že dobro molil.

Ko bi tedaj vsak dan vsaj enkrat molili na ta način, menite mar, da bi še dalje grešili? Tega ne verujem. Ali boste opustili molitev ali pa greh. Tudi tukaj velja prislovica: Povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem, kakšen si. Če občuješ pristrčno z Bogom, sodim, da božja svetost in modrost vpliva náte, čisti in posvečuje tvoje srce in tvojo dušo. Psalmist pravi: *Stopite k njemu (k Gospodu) in boste razsvetljeni.* (Ps. 33.) Bog je luč, ki razsvetli vsakoga, ki se mu bliža. Kdor ljubi temó, beži pred Bogom. Ali ne vidimo tega sleherni dan? Kakor hitro se človek vdá strastnemu življenju, postane mlačen, vnemaren v molitvi in pada iz enega prepada v drugega. Slabo življenje in molitev se ne zlagata. Nekaj mora človek zapustiti, ali greh ali pa molitev. Hočeš zapustiti greh, začni moliti četudi te stane mnogo truda, prav gotovo se ti bo posrečilo postati boljši človek.

Včasih se pa človek izgovarja in pravi: ne morem moliti, ne pride mi nič na mar; srce mi je mrzlo, ne vem, kaj bi povedal Bogú. Na to odgovarjam: Četudi si suhoparen in ne veš besede, vendar pojdi v cerkev, stisni se v kak kotiček in četudi ne znaš moliti, vendar ostani, kleči, sedi ali stoj nekoliko trenutkov in če ti ne znaš govoriti, pričel bo razgovor Bog sam

in prav gotovo ne pojdeš odtod, da bi ne prejel tolažbe in moči. Poskusi in prepričaj se boš.

Moliti moramo pa v Jezusovem imenu, t. j. prositi le to, kar nam je res v blagor in zveličanje. Ako moliš za reči, ki ti škodujejo, tedaj ne moliš v imenu Jezusovem. Prosiš kake reči, a ne na pravi način, zopet ne moliš v imenu Jezusovem. N. pr. ti prosiš nedolžnosti srca, pa se potikaš vsepovsodi, kjer se omažejuje duh in srcé, tedaj ne moliš v imenu Jezusovem. Ako pa prosiš, da ti Bog milostljivo dodeli, kar ti je v tvojem položaju res v blagor, pa se popolnoma podvržeš njegovi modrosti, bodi uverjen, da se ti zgodi. Sv. apostol Pavel piše: „Kdor dvomi, je podoben morskemu valu, ki ga veter žene in semtertje meče; tak človek naj ne misli, da bo kaj prejel od Gospoda.“ I, 6. — Kdor prosi zaupljivo za stvari, ki so mu v blagor, bo prejel, kar je prosil ali pa še kaj boljšega. To je vera, o kateri pravi Zveličar: „Resnično vam povem, ako imate vero, kakor goršičino seme, porečete ti gori: prestavi se odtod tje in se bo prestavila in nič vam ne bo nemogoče.“ Mat. 17, 19.

Tako zaupanje je redko in zato je tudi uslišanje redko, to je vzrok, da ljudje težko zaupajo v moč molitve. Toda poskusiti je treba. Kdor živi duhovno življenje, moli ponižno in zaupljivo, prepričaj se bo, da molitev ni prazna domišljija, marveč je nepremagljiva moč stvari, ki si nekako prilasti vsemogočnost božjo.

Kakšni smo pa mi ubogi zemljani? Kadar nas zadene kaj hudega, tožimo vsakomu svoje gorjé, zagrenimo sebi in drugim življenje in kaj dosežemo s tem? Iz male nesreče naredimo še večjo. Mar bi šli pred tabernakelj, pa bi pred Jezusom izlili svoje srce, kakor vodó. Ljubemu Bogu smemo povedati vse, saj je naš Oče. In ko bi se tudi pred njim obnašali neukretno, glej oče in mati se ne hudujeta nad bolnim otrokom, ki ne pozna prave mere. V stiskah iščemo modrega svetovalca, Kristus nam bo pač dal najmodrejše svéte.

Slednjič vam prav posebno priporočam domačo pobožnost. Sveta cerkev je lepo organizirana v škofije in župnije, župnije pa sestanejo iz poedinih družin. Vsaka družina je pa cerkev v malem. Naši pradedje so se strogo držali domače službe božje, dandanes pa je po družinah vse razkosano, vse razdeljeno. Ni več tistega družinskega duhá, kakor nekaj. Delo loči moža, ženo in otroke, še prl jedi so redkokdaj skupaj. Vsaj

v delavskih družinah je tako. Da bi vsaj zvečer bivali skupaj, a tudi večer vleče enega sem, drugega tje. Kako lepo bi bilo, ko bi se vsi člani družine zbrali vsaj zvečer v domačem krogu, pa bi skupno brali življenje svetnikov ali drugo nabožno knjigo, potem opravili večerno molitev, včasih tudi en del rožnega venca, tedaj bi se razcveto krščansko življenje in imeli bi zopet po hišah poštene mladeniče in nedolžna dekleta. Kjer se več ne goji skupna družinska molitev, tam podivjajo otroci, ne spoštujejo več svojih staršev, tam gine tudi zakonska zvestoba. Zatorej krščanski starši, hočete imeti pošteno družino, strogo glejte na skupno molitev, zlasti zvečer, s tem se prepreči brez števila grešnih priložnosti. Seveda mora hišni gospodar prvi biti na svojem mestu. Ako vojak vstraja na straži v vsakem vremenu, tudi v smrtni nevarnosti, samo da je zavarovano blago, kolikanj bolj mora hišni oče čuvati nad svojo družino in vstrajati na mestu, kamor ga je postavil Gospod Bog.

Na stotine gospodarjev popiva zvečer po gostilnah, bere vse časnike vprek, politikuje in čuje v sebi poklic vmešavati se v vlado narodov. In če en večer niso mogli iz hiše, v svoje navadne družbe, tedaj mislijo, da gre že vse narobe, da je svet padel iz tečajev. Ubogi mož, kako dragocena je tvoja vlada, kako slabo se vlada, ako hoče vsak imeti besedo zraven. Ko bi vsak družinski oče skrbno in krščansko vladal svojo hišo, tedaj je izvrstno preskrbljeno za celo državo. Dokler pa vsakdo vlada celoto, nihče družine, mora iti vse narobe. Preosnujte tedaj družine v edinosti, svetosti, pobožnosti, potem je preosnovana cela družba in brez skrbi gledamo bodočnosti nasproti. Dokler je pa spodaj vse razrušeno, tudi največji državnik ne bo vzdržal države.

Molitev naj bo tedaj naše najvažnejše in najsvetejše opravilo, med delom in v prostem času, saj je najčastitljivše opravilo na zemlji občevanje z Bogom; zlasti pa naj družine skrbno gojijo skupno molitev in tedaj bo vse posvečeno. Amen. *P. H. S.*

Praznik vnebohoda Gospodovega.

Devetdnevnica v čast sv. Duha.

Zapovedal jim je, naj ne hodijo iz
Jeruzalema, marveč naj čakajo obljube
Očetove. Ap. dej. 1, 3.

Pač težko je bilo apostolom in učencem pri srcu današnji dan, ko se je njih ljubi in ljubljeni Gospod Jezus Kristus po kratkem slovesu vzdignil vpričo njih z Oljske gore v nebesa in ga jim je kmalu zakril svetel oblak. On, v čigar neposredni bližini so preživeli toliko lepih dni in sladkih ur, ki jim je užigal srca goreče ljubezni do Boga, ni več med njimi. Zato pa so se še pomudili na gori, zrlí nepremično v nebo za njim, dokler jih nista angela opomnila, da bode Gospod zopet prišel. Kaj hočemo! Ljudje smo pač taki, da v veselju in žalosti, sreči in nesreči mislimo le nase. Apostoli in učenci bi bili morali pač pomisliti, da je vnebohod Gospodov njega dovršeno poveličanje; Jezus Kristus, zmagalec smrti, vrača se danes zmagoslavno in veličastno k nebeškemu Očetu in spremlja ga pri tem neizmerna častitljiva množica očakov, prerokov in drugih bogoljubnih duš stare zaveze, katerim je Gospod s svojo smrtjo odklenil nebeška vrata in jih danes pelje po zasluženó plačilo. Še več! Današnji praznik je tudi praznik poveličanja človeške narave. Jezus Kristus si je čudežno po moči sv. Duha privzel človeško naravo, v nji trpel, v nji zmagal in v nji je danes vzet v nebo: slabotna človeška narava je poveličana, sprejeta k Bogu! Kolika čast za nas! Pa vse to nas ne gane, nam ne more pregnati otožnosti, ker nas je Gospod zapustil. A ne žalujmo preveč. Preden pa je odšel v nebo, je zatrdil slovesno: „Ne bom vas pustil sirot,“ obljubil je poslati Tolažnika sv. Duha ter obenem naročil apostolom, naj se podajo v mesto nazaj in tam pričakujejo sv. Duha, ter se pripravljajo na njegov prihod. Po zgledu apostolov bomo tudi mi, dragi v Gospodu, jutri pričeli devetdnevnico v čast sv. Duhu kot pripravo na binkoštni praznik. Danes se hočemo vzpodbuditi, da bi to devetdnevnico dobro opravljali, s tem, da premislimo kaj nas nagiba k temu in kako naj jo opravljamo, da se bo čez deset dni tudi nad nas razlil v obilni meri sv. Duh, katerega je obljubil v nebo veličastno odhajajoči Zveličar, ter se bo tako naša žalost spremenila v veselje!

Vsako imenitno delo zahteva priprave, ako naj je dobro opravljeno ter ima kaj uspeha. To ravno je vodilna misel vseh pobožnosti, s katerimi nas sv. Cerkev pripravlja na velike, skrivnostipolne praznike. Advent in zornice nas store priprave, da prav razumevamo praznik rojstva Gospodovega, postni čas nas očiščuje starega kvasu, da s Kristusom vstanemo v veselo, novo življenje in radostnega srca pojemo alelujo. Kdor te čase priprave preživi v cerkvenem duhu, ta je v obilni meri deležen sadov, milosti in veselja dotičnega praznika. Najimenitnejši in najsvetejši čas priprave pa je devetdnevnik pred binkoštnim praznikom. Nikar ne misli kdo, da je to pretirano, ni! Glejte!

Devetdnevnik v čast sv. Duhu je tako silno imenitna najprvo radi tega, ker je imeniten, svet njen začetnik. Stvari, dela, naprave, ustanove, ki so delo velikih imenitnih mož, visoko cenimo! In zakaj bi potem dosledno visoko ne cenili devetdnevnice? Saj jo je upeljal Jezus Kristus sam in nihče drugi ne, ne ta ali oni papež, ne ta ali pa ta svetnik. Da se pa devetdnevnik zopet obhaja in praznuje, temu je vzrok slavni papež Leon XIII. Videl je razsvitljeni mož, da svetu manjka pomoči tako zelo pozabljenega sv. Duha in opomnil nas je, naj storimo to, kar je velel Jezus Kristus apostolom. Ko se je poslovil od svojih učencev, jim je zapovedal, naj ne hodijo iz Jeruzalema, ampak čakajo obljube Očetove, da bodo krščeni s sv. Duhom. (Act. Ap. 1, 4.) Apostoli torej naj bi se pripravljali na prihod sv. Duha, tako je velel Jezus, tako so ga tudi razumeli in tako so storili. — Apostolom je ukazal devetdnevniko, a od nas jo samo želi; toda, ali nam ne bode želja Gospodova sveta in draga? Bila sta dva prijatelja, v pravem pomenu besede ena duša v dveh telesih. Kar je storil eden, to je storil i drugi onemu na ljubo, samo da ga je razveselil, pokazal svoje prijateljstvo. Mi sicer nismo vredni biti imenovani prijatelji Jezusa, ker si premalo resno za to prizadevamo, a on nas vendar ljubi kot svoje prijatelje. Ali torej ne bomo začeli devetdnevnice svojemu nebeškemu prijatelju na ljubo? Saj želi, — kdo pač ni o tem prepričan? — da bi tudi mi prejeli sv. Duha in ž njim obilo darov, ker pozna, da smo slabi in omahljivi. Našemu Jezusu, nebeškemu prijatelju na ljubo pričnimo devetdnevniko in po vsej pravici si smemo obetati veliko sadu in uspeha.

Če se v jutro srečata dva znanca ali prijatelja, gotovo drug drugega vprašata: Kje si bil sinoči? In če mu ta pove, kje je bil, vpraša dalje: Kdo pa je bil še v družbi? Sedaj mu našteva:

ta, pa oni, pa še ta i. t. d. Oh, kako mi je žal, pravi oni, taka imenitna družba, pa sem ostal doma. Da bi bil vedel! Imenitna pa je družba, ki obhaja prvo devetdnevnicu, glejmo le, apostoli, stebri sv. cerkve, med njimi sv. Peter, skala in glava cerkve, da, Marija, naša ljuba Mati, tudi ta je pri njih! Kako lepa družba! „Ko so prišli v mesto, so šli v gornjo hišo, kjer so ostali apostoli; vsi so bili enega duha in stanovitni v molitvi z ženami in z Marijo, materjo Jezusovo.“ (Act. Ap. 1, 13.) Sveta groza nas spreletava, ko vidimo tako imenitno družbo. Ali si ne želimo tudi mi stopiti v ta krog in ž njimi biti edini v vstrajni molitvi? Dasi so stoletja od nas ti, ki so prvi obhajali devetdnevnicu, vendar moremo i mi se združiti z njimi, da opravljamo kakor oni pobožnost v čast sv. Duhu. Kolika čast za nas, da smemo storiti in delati isto, kar so storili in delali apostoli in Marija. In naša molitev bode prav gotovo bolj uspešna, ker bomo v duhu zedinjeni s tako svetimi osebami. Ali se bomo še pomišljali začeti in pobožno opravljati devetdnevnicu?

Devetdnevnicu ta je silno imenitna in vzvišena tudi še radi tega, ker se ta pobožnost peča z imenitno stvarjo. Rokodelstva, umetnosti, znanosti in obrti cenimo in uvrščujemo po imenitnosti predmeta, stvari, s katero se bavijo, pečajo. Tudi pobožnosti tako razvrščujemo: Drage so nam pobožnosti v čast svetnikom božjim, dražje, lepše, bolj prikupljive Marijine pobožnosti, a najbolj imenitne, najbolj vzvišene so one, pri katerih častimo naravnost Boga samega v tej ali oni osebi. V devetdnevnicu pa bomo častili tretjo božjo osebo sv. Duha, ki je tako silno vzvišen in zato vreden molitve, ki je tako poln dobrote in ljubeznivosti sam na sebi in zato nam prepotrben, a ko je vendar tako malo poznan, češčen, ljubljen! Saj smo marsikaj novega in imenitnega slišali o sv. Duhu in zato pač ni treba dalje govoriti, da je svet Duh vreden našega češčenja. Nikdar naj bi ne prenehali častiti ga, gotovo, ker vedno smo potrebni njegovih milosti in darov. Vendar pa je prav primerno in spodobno, da je v cerkvenem letu še posebej določen gotov čas nalašč v to češčenje. V teh dnevih naj bi popravili, kar smo grešili z vnemarnostjo in brezbriznostjo nasproti sv. Duhu med letom, istotako naj pa sedaj vnovič v sebi oživimo zavest, kako smo potrebni sv. Duha, vnovič naj vsplamti na oltarju naših src ogenj molitve, vpihajmo ga, če tli pod pepelom, da bomo tako o binkošti očiščene in posnažene posode za darove sv. Duha.

Še nekaj naj bi nas nagnilo, da devetdnevnicu opravljamo goreče in dobro, ker to, da jo bomo opravljali, smo se že odločili, kajne, dragi v Gospodu! Pri vsakem delu in opravilu se vprašamo po sadovih in uspehih, ki jih smemo pričakovati. Čimvečji je potem sad in uspeh in plačilo in nagrada, s tem večjo gorečnostjo se lotimo dela. No, potem mora pa biti naša pobožnost in gorečnost pri devetdnevnicu res izredno velika, ker tako lepih sadov, toliko milosti, toliko slavnega uspeha še nikdar nobena devetdnevnicu ni imela ko ona, ki so jo opravljali apostoli in Marija. Saj je njih združena molitev priklicala sv. Duha, praznvor in delilca vseh milosti in darov. Jezus Kristus sam tako krasno opisuje apostolom te milosti, da bi v njih vzbudil koprneče pričakovanje po njem. Prihod sv. Duha imenuje krst: „Krščeni boste s sv. Duhom.“ (Act. Ap. 1, 5.) Krst nas popolnoma prerodi in prenovi. In tako naj bi bili tudi apostoli prerodeni; prejeli naj bi „moč sv. Duha, da bodo Jezusove priče v Jeruzalemu in po vsi Judeji in Samariji in do kraja sveta.“ To so apostoli tudi res postali po prihodu sv. Duha! Kakor je Janez Krstnik ljudi potapljal v Jordan, tako so bili apostoli, dejal bi, potopljani v svetlobo in ogenj sv. Duha. V tem krstnem ognju naj bi se jim požgala vsa človeška slabost in plašljivost. Zgodilo se je tako. Postali so popolnoma drugačni možje, velikani po moči in pogumu, pravi apostoli sveta, do katerega skrajnih meja je segel njih glas. Dvanajsteri ribiči, neuki in priprosti so spreobrnili svet vkljub vsemu skrajno silnemu nasprotovanju. To je prvi sad devetdnevnicu! Drugi sad je pa sveta cerkev z vsemi nepopisnimi močmi, z vso svojo uredbo in upravo, z milostmi, s svojo junaško zgodovino, s svojimi svet prenovljajočimi deli, ki so preobrazili lice zemlje. Svet ni nikdar prenehal napadati in skruniti Cerkve, a svet strmi, ker ni je mogel podreti in uničiti, a je tudi ne bo. Nikdar ne! To je sad devetdnevnicu apostolov in Marije. Dobili smo Tolažnika, a mi osiroteli otroci smo dobili skrbno mater. Kajne, dragi v Gospodu, res lepi sadovi devetdnevnicu! Tudi nad nami se bodo prikazali, če bomo posnemali apostole v njih goreči molitvi! Če je sv. Duh apostole storil tako mogočne in močne, ali mar tudi nas ne more storiti gorečih kristjanov? Pa tudi apostole naj nas stori vsakega po razmerju stanu, poklica, opravila; potrebno je, da smo si že sploh medseboj apostoli z dobrim zgledom, a kdor ima do bližnjega še posebne dolžnosti, njemu treba apostolskega duha, ki hoče vse

pridobiti Kristusu. Storimo po moči kar moremo in goreče opravimo devetdnevnicu. Nagibov k temu je dovolj: Jezus Kristus jo je ustanovil, apostoli in Marija so jo prvi obhajali, z vzvišenimi skrivnostnimi stvarmi se peča, lepih uspehov smemo pričakovati. Kaj hočemo še več? Kaj drugega ko opravljati jo pobožno in goreče, Bog sv. Duh pa se bo izlil tudi nad nas.

Kako pa opravljajmo devetdnevnicu, kateri je najboljši način to važno pobožnost opravljati spodobno? Jezus Kristus sam nas o tem pouči: „Ostanite v mestu“ in dejanje apostolov pristavi: 1, 13. Tu najdemo vse potrebno, kar se nam priporoča. Priporoča se nam najprej zbranost duha. Apostoli niso šli vsak na svoj dom v Galilejo po vnebohodu, ampak ostali so po Gospodovem naročilu v Jeruzalemu, zaprli so se v hišo in ni jim bilo drugega mar ko molitev. Tako odločiti od sveta se nam pač ni mogoče, ali vsaj težko, ker vsakega kliče dannadan stan in služba k delu. Pa vendar se lahko osamimo s tem namreč, da se ogibamo vseh nepotrebnih razveseljevanj in vsake raztresenosti. Srce naše bodi zlasti te dni pri Bogu, pri Jezusu Kristusu, kateri je šel v nebo, da nam pošlje sv. Duha. Pogosto med dnevom se spomnimo Boga in v kratkih zdihljajih povzdiguje k njemu svojega duha. — Če nam je nemogoča taka osamljenost, ni nam nikakor nemogoča molitev, drugo kar se nam naroča. Vse z molitvijo, brez molitve nič! Najmanj pa je mogoče brez molitve zadobiti milosti in darov sv. Duha. Apostoli so mnogo in mnogo molili, v toliko večji meri bo prišel sv. Duh nad nas. Udeležujmo se pridno devetdnevnic v cerkvi, a če to ni mogoče, opravimo jo doma. Treba je pa tretjič ljubezni in edinosti. Pri apostolih se je kazala v tem, da so skupno drug za drugega molili. Molitev je že sama na sebi mogočna, toda nevzdržna in silna kakor gorski hudournik je, če molimo skupno. Takemu navalu molitve se Bog ne more ustavljati in mora dati česar prosimo. „Koder stà dva ali trije v mojem imenu, sem jaz med njimi“, pravi Jezus Kristus. Glejte, dragi v Gospodu, ali ne bomo uslišani, če prosim sam Sin božji med nami? In med seboj imamo v tej devetdnevnicu tudi še prečisto Devico Marijo. Ali ne smemo potem upati, da bomo uslišani? Prav gotovo! Zato pa se objemajmo te dni v vzajemni in skupni molitvi: vsi za enega, eden za vse molimo, to bodi naše geslo molitve v teh dneh. Potreb imamo več ko dosti že vsak zase, a tudi vse človeštvo potrebuje molitve, potrebuje milosti sv. Duha.

Pridigarju godi se večkrat vse drugače ko Mojzesu, ki je na božje povelje potrkal na skalo in je dala vode. O da bi vaša srca, dragi v Gospodu, dala v teh dneh obilo vode molitve, ko sem danes trkal na vaša srca opominjevaje k devetdnevnici. Saj ne bo vaša škoda, marveč le vaša časna in večna sreča in korist. Ne bodimo lahkomišelní, marveč razprostrimo z veseljem in zapupno svoje roke k molitvi, da bode prišel sv. Duh nad nas vse, nam dal tolažbe in srčnosti, razsvetlil um, vžgal voljo, da bomo hoteli vse dobro in le samo dobro. Zgodilo se bo vse to, sv. Duh se bo razlil nad nas v obilni meri, če bode iz naših src in naših ust v tej devetdnevnici pogosto donel proseči vzklik: Pridi sv. Duh! Amen.

Fr. Salezij.

Šesta nedelja po veliki noči.

1. O preganjanju dobrih po hudobnežih.

To sem vam govoril, da se spomnite, kadar pride ura, da sem vam jaz to pravil.
Jan. 16. 4.

Predragi v Kristusu! Ni ga bolj ganljivega in pretresljivega trenutka na tem svetu, kakor je trenutek slovesa, ko se prijatelj poslavlja od prijatelja, starši od otrok, otroci od staršev — morda za vselej. Tedaj dajo starši otrokom še zadnje nauke, katere naj izpolnujejo v svojem življenju, in s tem se umirajo — čemu očetu, umirajoči materi vest precej upokoji. A neizrečeno bridko dé očetu ali materi na smrtni postelji, ako dobro vesta, da bodo njih dobri otroci morali mnogo hudega pretrpeti, ako morata govoriti: „Mene je svet sovražil, pa ne vem zakaj; saj nisem nikomur nič žalega storil. Vedno in povsod sem govoril le resnico, delal sem pravico, pa zato so me mnogi sovražili. Sedaj se jim umaknem, ne bom jim več na poti. A sedaj, ko mene več ne bo, sovražili bodo vas, kakor so mene. Pretrpite to vdano in potrpežljivo iz ljubezni do Boga!“

Tako se je poslavljal tudi mili Jezus Kristus s tega sveta od svojih dragih apostolov. Dal jim je še slednjič nauke, katere naj si posebno globoko vtisnejo v srce. Posebno jim je priporočal medsebojno ljubezen, rekoč: „Ljubite se med seboj!“ A tudi njemu je bil grenak trenutek slovesa, zlasti zato, ker je

vedel, koliko bodo morali pretrpeti po nedolžnem zaradi njega. Zato jim je rekel: „Nikar se ne čudite, ako vas svet sovraži; spomnite se, da je mene že prej sovražil.“ Napovedal jim je tudi, da jih bodo iz zborov metali, da pride celo čas, ko bodo tisti hvalo želi, ki jih bodo preganjali, in mislili celo, da Bogu služijo, ako jih umore. „In to vam bodo storili,“ pravi nadalje, „ker ne poznajo ne Očeta, ne mene!“ Vse to pa jim je povedal že naprej, da bi se spomnili teh besed tedaj, ko pride ura njih trpljenja in bridkosti, da bi tedaj ne mrmrali nevoljno zoper Boga in se ne pohujšali nad tem, temveč voljno vse pretrpeli.

Vsa prerokovanja Jezusova so se spolnila do pičice natanko, a predvsem se je spolnilo njegovo prerokovanje, v katerem je napovedal, koliko bo morala trpeti sveta katoliška Cerkev in njeni zvesti otroci. Brez trpljenja nevesta Kristusova, sveta Cerkev katoliška, ni bila še nikoli. Marsikdo bi zaradi tega skoro sodil, da Bog ni vsegamogočen, da ne more vsega tega preganjanja ustaviti, drugi pa bi utegnil misliti, da Bog ni neskončno pravičen, ko vendar vidi, koliko hudega se na svetu godi, pa vse to pripusti, pripusti, da se hudobnim ljudem, ki zanj ne marajo, dobro godi, dobrim, zvestim kristjanom pa, ki ga ljubijo in spolnujejo njegove postave, pa slabo.

Toda pota božje previdnosti so čudovita. Kakor je vse trpljenje Sina božjega velika skrivnost, tako je tudi trpljenje svete katoliške Cerkve in njenih zvestih udov velika skrivnost. Dobrim v tolažbo, hudobnim pa v svarilo hočem danes razlagati to skrivnost, zakaj Bog pripušča, da morajo zvesti kristjani vedno veliko od nezvestih pretrpeti.

I. Ako pogledamo v sedanjih časih okrog po svetu, vidimo marsikaj čudnega, veselega navadno malo, žalostnega pa prav veliko. Stari ljudje večkrat pravijo, da včasih ni bilo tako. Jaz vam ne bom vsega pripovedoval, kaj vse žalostnega in neprijetnega lahko vidimo vsak dan, ker potem bi skoro ne prišel do konca. Le na nekaj hočem opomniti. — Skušnja nam kaže, da v naših časih v družbah ljudem nobena reč tolikokrat ne služi v zaničevanje, posmeh in norčijo, nego sveta vera, sv. naprave in vse tisto, ki se svoje vere še stanovitno drži. Ali ni res tako? Naj bo družba kakoršnakoli hoče, olikanih ali neolikanih, učenih ali delavnih ljudi, ako jih nobena druga stvar ne more spraviti v dobro voljo, spravi jih gotovo tisti, ki napelje govor na svete

reči in začne ž njimi norce briti. Kdor se ne sramuje svoje vere, temveč jo očitno v dejanju priča, kdor hodi redno k sveti maši in druge svoje verske dolžnosti opravlja, velja jim kot svetohlincec; ako kdo hodi poslušat pridige in rad prebira verske knjige, pravijo mu, da je praznoverec, ako kdo vpričo njih zagovarja verske resnice in sploh vse tisto, iz česar se navadno norčujejo, ali vsaj kaže, da ne mara za tako brezbožno govorjenje, dobi kmalu priimek „klečeplazec“, „mračnjak“ ali kaj takega. Ako se kdo ne nosi prav tako kakor drugi, ako ne zahaja vedno v vesele družbe, ako noče po nepotrebnem zapravljati denarja, zve kmalu, da ga imajo kot skopuha, ali še kaj hujšega. Tako in enako govorjenje se čuje dan na dan. Žalibog, da je marsikdo tako omahljiv, nestanovit in boječ, da se zboji takega očitanja, da se sramuje, ako ga imajo kot vestnega kristjana, in se vda drugim. Kako nespametno, kako žalostno je to! Svojih čednosti se marsikdo sramuje, svojih slabosti pa ga ni sram, celo očitno jih kaže.

Kaj mislite, kristjani, odkod neki to prihaja, da se ljudje tako radi norčujejo iz svetih reči, iz vere in z vsem, kar je z vero v zvezi? Zakaj preganjajo in zasmehujejo vse, ki so Kristusu zvesto vdani? Naš Zveličar nam to pojasni v današnjem evangeliju, ko pravi: „In to vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta ne mene!“ Da, ti ljudje, ki se norčujejo iz svete vere, ti ljudje ne poznajo več nebeškega Očeta in Sina njegovega, Odrašenika svojega, Jezusa Kristusa; ali bolje: poznajo ga pač še, a delajo se, kakor bi ga ne poznali. Motil bi se, kdor bi mislil, da ti ljudje vedno tako resno mislijo zoper vero. Čeprav njih jezik kaže mržnjo, njih srce pa je drugače prepričano. Vse njih zaničevanje in zasmehovanje svetih reči in pobožnih ljudi je le znamenje njih nezadovoljnosti s seboj in njih zavisti. Čeprav se z vero norčujejo, vendar verskih resnic ne morejo utajiti nikdar in tudi zanje pridejo ure, ko se jim jame vest vzbujati in jih grizti, češ, ti nisi na pravi poti. Namesto da bi se poboljšali in k Bogu obrnili, pa še huje sovražijo to, kar jim vest vznemirja.

Bile so države, ki so vero popolno odpravile in kaznovale tiste, ki so ostali zvesti krščanski veri. Pred 100 leti je bila na Francoskem revolucija. Odpravili so vero popolno, celo Boga so tajili. Neko očitno razuzdanko so v slovesni procesiji nesli v cerkev, kjer so jo postavili na oltar in jo molili kot boginjo

pameti. Pokazalo se je, kako globoko zaide človek, ako začne izpodkopavati sv. vero. Nekako 10 let so bili res brez Boga. Slednjič pa, ko je bilo čedalje hujše, spoznali so, kam so zašli in zopet so sprejeli krščansko vero.

To je moč božje resnice, moč sv. vere. Čez vero in svete reči se pač da zabavljati, a ovreči in zatreti tega ni mogoče. A povedati moram, da se strašno zmaščuje in kaznuje zaničevanje svete vere nad vsakim, ki se ž njim pregreši. O vseh teh pa veljajo besede psalmistove: „Oni, ki v nebesih prebiva, se jim pa smeje.“

II. Kristjani, ako vse to pomislimo, koliko se sveta vera v naših časih zaničuje, koliko je ljudi, ki si upajo izrekovati najgrša bogokletstva, in kako se tem ljudem primerca dobro godi, nasprotno pa, koliko morajo zvesti kristjani hudega prestopiti od hudobnih ljudi, vprašati se moramo, kakor je vendar to, da Bog vse to pripusti? Zakaj se ne potegne za svoje zveste služabnike, zakaj ne kaznuje svojih sovražnikov. Kdor vse to vidi in premišljuje, pa pri vsem tem premalo misli, tak človek bi skoro dvomil, da je Bog vsegamogočen ali neskončno pravičen. Toda, kdor to misli, ne sodi prav. A ravno to je najboljši dokaz, da je sveta Cerkev res božja ustanova. Koliko so jo že preganjali vsi njeni sovražniki, ni je že verske resnice, katere ne bi skušali ovreči in utajiti, a ni se jim posrečilo. Skoro 2000 let že to poskušajo, a zastonj. Ko bi Cerkev ne bila res božja ustanova, gotovo bi jo že davno pokončali. Božje oko bdi in čuje, Bog ve, kaj se godi; a on je usmiljen in dober, a ko se neha dobrota njegova, tedaj šele nastopa njegova ostrost in jeza in kazen. Pregovor pravi: „Božji mlini meljejo počasi, a gotovo in na drobno.“ Bog prizanaša, ker je dober, a gorje mu, kogar enkrat zadene šiba njegova!

Zato, kristjani, se res ne smemo čuditi, ako Bog pripusti, da se toliko hudega govori zoper sveto vero in zoper tiste, ki njej zvesto služijo. Glejte, sveta katoliška Cerkev je nevesta božjega ženina Jezusa Kristusa in kristjani njeni otroci, zato morajo vse ž njim vred trpeti. Jezus je bil s trnjem kronan, tudi sveta Cerkev in pravi kristjani se trnjeve krone ne smejo braniti, katero jim hudobni ljudje na glavo pokladajo. Jezus je bil ogrnjen v sramotilni plašč, tudi mi se ne smemo ustrašiti, ako nas zasramujejo in obrekujejo. Posnemati moramo božjega mojstra in moliti: „Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Kristus je

bil križan, tudi mi se križa ne smemo braniti, ako hočemo do konca njemu zvesti ostati. Kakor je bil Kristus na svetem križu ves s krvjo oblit, tako je tudi nevesta njegova, sveta Cerkev vsa zalita s krvjo svojih mučenikov. Kakor pa Jezus sredi brezmejnega trpljenja ni vreden zaničevanja, temveč časti, tako tudi sveta Cerkev sredi brezkončnega preganjanja ne zasluži, da bi jo prezirali in zaničevali, temveč da jo tembolj ljubimo in poveljujemo.

In ravno zaraditega, predragi v Kristusu, se ne smemo čuditi, ako smo zaradi svoje stanovitnosti v veri zaničevani, ako se iz nas norčujejo. Ako smo res zvesti učenci Jezusovi, moramo iz ljubezni do njega tudi kaj znati pretrpeti. In ako napoči ura trpljenja, spomnite se besed Jezusovih: „To sem vam govoril, da se spomnite, ko pride ura, da sem vam jaz to pravil.“

Predragi v Kristusu! Torej se nikakor ne smemo čuditi, da za dobre, zveste kristjane svet ne mara. Uresničujejo se besede sv. Pavla: „Vsi, ki hočejo pobožno živeti, bodo preganjani.“ (2. Tim. 3, 12.) In zakaj so preganjani? Ali zato, ker so komu kaj hudega storili? Nikakor ne! Jezus je rekel: „Ko bi bili vi od tega sveta, bi vas svet ljubil; ker pa niste od tega sveta, zato vas sovraži.“ (Jan. 15, 19.) To je glavni in skoro edini vzrok, da svet za pobožne ljudi ne mara. Ker oni za svet ne marajo, zato svet zanje ne.

Ali pa to pobožnim kristjanom kaj škoduje, da jih svet sovraži? Ne, to ne škoduje prav nič! To jim prav mnogo koristi, ker Jezus sam je rekel: „Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo!“ (Mat. 5, 10.) Blagor jim, ki zaradi mojega imena preganjanje trpe. Veselite se, ker vaše plačilo bo obilno v nebesih.“

To je torej skrivnost trpljenja dobrih, pravičnih, pobožnih kristjanov. Na prvi pogled se človeku zdi, da je Bog krivičen, ker to pripusti; ako pa se to bolj natanko premisli, spozna vsakdo lahko, da ravno s tem Bog prav posebno kaže svojo ljubezen do nas.

Zato, kristjani, naj svet govori, kar hoče, naj nas zasmehuje, kolikor mu drago; Jezusa ljubimo, njega se držimo v veselju in trpljenju in gotovo se bomo ž njim enkrat tudi na veke veselili v svetih nebesih! Amen.

† J. Benkovič.

2. Marija in sv. Duh.

„Marija, nevesta sv. Duha.“ Molitev
svete Cerkve.

Prelepi, dvakrat lepi mesec majnik se je približal svojemu koncu. Dejal sem, dvakrat lepi. Zakaj? Ali ne mar po pravici? Vsa narava ravno v tem mesecu kaže svoje bogato razkošje zelenja in cvetja, ki nam razveseljuje oko, razvedruje srce. Celi mesec pa tudi obhajamo praznik onega najlepšega, najzlahtnejšega cveta človeškega rodu, ki je dal svetu nebeško, božje Dete, Izveličarja. Cel majnik ni drugega ko nepretrgan vesel praznik Marijin. Lahko rečemo torej, da je lep ta mesec v dvoj-nem pomenu. Narava in umetnost vsake vrste si podajata roko, da spleteta nebeški Kraljici dostojen venec. Česar ne morejo storiti neokretne roke, da bi pokazale vdanost naših src do Marije v raznih lepih delih, to skušamo izpopolniti z glasovi svojih grl, ki neutrudljivo prepevajo slavo in čast Mariji. Ena izmed prelepih pesmi se glasi:

Biserna odeja krije
Gaj, ledine in polje;
Vsa drevesa v čast Marije
Nosijo venčane glave,
Moje srce pa raduje
In veselja se topi:
Čast Marijino oznanuje,
Za Marijo vse gori.

Čaroben in nedosegljive lepote poln je zato maj; srčno se ga veselimo, koprneče po njem hrepenimo, z veseljem se ga spominjamo. — Zadnji dan tega rajskega meseca je danes. Ali bi torej ne bilo več ko spodobno in primerno, da tudi s tega svetega mesta in v tej uri pošljemo majnikovi Kraljici svoje pozdrave in svoje počeščenje? Kdo bi dvomil nad tem? Pa namenili smo se nedelje do Binkošti častiti sv. Duha s tem, da premišljujemo kako resnico o njem, kar je brez dvoma zelo všeč sv. Duhu, in smemo zato pričakovati obilo milosti prihodnji praznik. Kaj naj storimo? Da bode zadoščeno sv. Duhu pa tudi Mariji, bodemo uprli danes svoje oči v Marijo, nevesto sv. Duha, kakor jo sveta Cerkev neštevilnokrat nazivlja v svojih bogoslužnih opravilih, in premišljevali, kako je celo Marijino življenje delo sv. Duha. V naših očeh bo Marija le samo pridobila, še bolje je bodemo vedeli častiti, pa se ji tudi priporočali z večjim, otroškoprisknim zaupanjem. Vedeli bodemo pa tudi

sv. Duhu večjo iskrenejšo zahvalo, da nam je svojo nevesto dal za dobrotljivo mater. Da pa to oboje res dosežemo in spolnimo, naj nam obilno pripomore sv. Duh po priprošnji Marijini, ki se gotovo ne imenuje zastonj sedež modrosti božje.

Kar nas je navadnih Adamovih otrok pričenjamo svoje življenje z rojstvom; tukaj bi tudi začel naš zgodovinopisec pisati naše življenje. Pri Mariji je to drugače. Preden je še začelo biti njeno čisto srce, je Marija že živela, živela namreč v predpodobah in prerokbah starega zakona. Kaj je prerokba, to pač ni težko umeti, kajne dragi v Gospodu, nekaj se naprej govori, napoveduje, prej pove, preden se bo zgodilo. Predpodobe pa so osebe ali stvari ali dogodki stare zaveze, ki kažejo s svojo podobnostjo na Jezusa Kristusa pa tudi na Marijo. Da bi naši prvi starši po izvirnem grehu ne zapadli obupu radi strašne kazni, ki jih je zadela, jim je Bog sam obljubil Odrešenika, rekoč: „Sovraštvo“ ... (Gen. 1, 15.) Glejte, dragi v Gospodu, z istimi besedami, s katerimi Bog napoveduje Odrešenika, z istimi tudi že oznanuje svetu Marijo kot močno in mogočno ženo, ki bo svetu rodila Zveličarja in tako satanu strla glavo ter odvzela moč. Poleg Jezusa je tudi Marija v raju! In kadarkoli pozneje v teku stoletij Bog kaj novega napove sam ali po prerokih človeku, vselej obenem kaže na moč in veličastvo Marijino. Gotovo ste že slišali pogosto o Marijinih praznikih berilo, ki se pričinja z besedami: „Gospod me je imel v začetku svojih potov, preden je kaj storil od začetka. Od vekomaj sem postavljena in preden je bila zemlja i. t. d.“ (Prov. 8, 22.) Težko umljive so te besede in gotovo ste si včasih mislili, kaj pomenijo. Prvi pomen je ta, da se govori tu o večni modrosti božji, o Sinu božjem, sveta Cerkev pa razlaga te besede tudi tako, da jih obrača na Marijo, ker ne more ločiti Sina in Matere. Kralju Ahazu je pretila huda nevarnost: dva sovražna kralja sta se mu bližala z vojsko. Ahaz pa se je silno bal in premalo zaupal v Gospoda. Zato je Bog poslal k njemu preroka Izaija, ki je napovedal pogin obema sovražnima kraljema in zmago Ahazu, svoje besede pa je potrdil z novim prerokovanjem, rekoč: Bog sam vam bo dal znamenje: Glej, Devica ... (7, 14.) Tako Bog tolaži stiskano ljudstvo s tem, da nam kaže na Marijo, ki bo izšla iz njega. Veličastno, častljivo, čudovito zmagovavko je kazal Bog Marijo v predpodobah. Pogledjmo samo nekatere! Goreči grm, v katerem se je Bog Moj-

zemu prikazal, je gorel pa ni zgorel. Sv. Gregor iz Nise pravi: „Kakor je dajal ta grm z ognjem svetlobo in ni zgorel, tako je Marija dala svetu luč (Kristusa), a devištva ni izgubila. Ali: lestvica, po kateri je videl Jakob anđele gori in doli hoditi, pomeni Marijo, ki je premostila prepad med nebom in zemljo, Bogom in človekom, ker je rodila onega, ki je odrešil svet. Marija je živela življenje v predpodobah tudi v nekaterih svetih ženah, katere je doletela posebna čast, da so bile predpodebe Marijine. Komu ni znana lepa zgodba o Juditi, ki je neustrašeno odsekala glavo sovražnemu poglavarju Holofernu, ali zgodba o Esteri, kraljici? Le-ta je sprosil ljudstvu, ki bi bilo moralo biti pomorjeno, življenje in milost. Vse te prerokbe in predpodebe pa so delo sv. Duha, saj je sv. Duh sam rekel zapisati sv. Petru o sebi: (II. 1, 21.) „Od sv. Duha navdihnjeni so govorili sveti možje božji,“ in stari zakon s svojimi uredbami je delo sv. Duha, kar izrecno poudarja cerkveni učenik sv. Bazilij, ko govori obširno o starem zakonu in njega napravah, in po tem sklepa: „Vse se je zgodilo po sv. Duhu.“ Sv. Duh je tako pokazal ljubezen do svoje neveste; nje lepoto in milobo, nje moč in krepost je v tisoč slikah pokazal svetu, pokazal že v stari zavezi; preden je začela Marija življenje človeka, je živela lepo krasno življenje. To ji je storil sv. Duh.

Nje pravo življenje pa je res čudovita zveza vseh vrlin, bodisi narave ali milosti, vseh predprav in časti: vse to je delo prsta božjega, kakor se sv. Duh sam imenuje v svetem pismu. Njenemu telesu je podelil neizrekljivo krasoto in milobo pa tudi čistiljivost; njen razum in njeno srce je obdaril z zakladi dobrote in razumnosti. Tako naj bi Sin božji imel sebe vredno in dostojno služabnico, spremljevalko, mater. Pa kaj so vse te naravne dobrote in prednosti v primeri z milostmi, z morjem milosti, katero je sv. Duh razlil nad svojo nevesto, da bi bila njemu podobna, kar se le najbolj da. Ravno njena brezmadežna čistost, nje neizmerna dobrota, ljubezen in prijaznost: vse to je posebno znamenje, da je bil sv. Duh skrajno radodaren do Marije s čednostmi. Sedaj pa še njene prav posebne predpravice: Brez madeža izvirnega greha spočeta, ves čas svojega zemskega življenja popolnoma brez greha, tudi brez vsake nepopolnosti in brez vsakega nagnjenja do greha, deviško je rodila Jezusa, tako tesno združena z njim živela lepo število let, spoznavala neizmerne in nam nezapopadljive skrivnosti njegovega življenja, slednjič nje

srečna smrt in da je bila vzeta tudi s telesom v nebo: vse to, dragi v Gospodu, so neizrekljivo velike predprave Marijine, noben drug človek jih ni imel in jih tudi ne bo, razen Jezusa Kristusa, nad katerega je sv. Duh izlil takorekoč samega sebe z vsemi milostmi in darovi. Kakor nežno ljubeči zemski ženin ne ve, kaj bi vse storil iskreno ljubljeni nevesti, da ji pokaže svojo ljubezen in jo takorekoč preobklada z dokazi ljubezni, tako je tudi sv. Duh vse storil, kar je mogel svoji nevesti, naši Materi Mariji. — Vse to je bila šele priprava za najvišjo čast, za katero je sv. Duh izvolil Marijo, za čast Matere božje. Ta čast, da je Marija mati božja, je podlaga vsej njeni neizmerni lepoti in velikosti. Večje časti za Evino hči si pač ni mogoče misliti, v njej je zapopadena vsa moč in vse bogastvo, vsaj je s tem povzdignjena do sorodstva z Bogom samim. In ta čast je Marijo doletela, ko je angel Gospodov oznanil, da je njo Bog izvolil za mater Sinu svojemu. In ko je Marija izrekla večno znamenite besede: „Glej dekla“, prišel je sv. Duh nad njo, čudežno, po moči sv. Duha je postala Mati božja, dala Sinu božjemu človeško naravo. Marija je ta trenotek stopila v sorodstvo s presv. Trojico: hči — mati — nevesta.

Že večkrat smo danes Marijo imenovali nevesto sv. Duha. Kako je to umevati? Marija je postala takorekoč orodje sv. Duha, orodje, s katerim je sv. Duh človeštvu izkazal največjo vseh milosti in dobrot, ker se je po sv. Duhu včlovečil Sin božji, vzel nase človeško naravo iz Marije Device s čudežno pomočjo sv. Duha. Pri vsem tem pa Marijino devištvo ni trpelo nobene škode, nasprotno, nje devištvo je dobilo nov sijaj in izvanreden blišč: materinstvo božje. Zato pa pravimo Mariji: nevesta svetega Duha. Marijino življenje je tako prav gotovo najčudovitejše in najčudapolnejše življenje ustvarjenih stvari. Pa vse to ji je podaril sv. Duh sam, nad njo je razodel vso svojo mogočnost in dobroto in ljubezen in usmiljenje. Tudi zemsko življenje Matere božje je torej delo sv. Duha.

Marijino življenje z nje blaženo smrtjo in vnebovzetjem nikakor ni končano, marveč Marija je sedaj kraljica dvojnega kraljestva, v katerem gospoduje kot neomejena Kraljica in Gospa: to dvojno kraljestvo je kraljestvo moči in časti. Zakaj pa je naša Kraljica tako mogočna? Zato, ker je Mati božja. Ravno radi tega, ker je imela postati Mati božja, se je sv. Duh ozrl na nizkost svoje dekle in ji storil velike reči, kakor smo ravnokar videli.

Radi tega pa, ker je mati Jezusa Kristusa, ima do njegovega presvetega Srca veliko moč. Glejte! Kristus nam je s svojim trpljenjem in s svojo bridko smrtjo zaslužil neizmeren zaklad milosti, katere nam daje sv. Duh. Marija pa je kot Mati božja svetu rodila Jezusa Kristusa, torej pomagala ustanoviti ta zaklad. Da, ker je k temu zakladu izmed stvari pripomogla največ, zato pa nima nikdo večjih pravic do tega zaklada milosti kakor Marija. Gotovo in resnično je, da je ni milosti, katere bi ne mogli zadobiti po Mariji, in nikogar ni, po katerem bi bil svet zadobil večjih in obilnejših milosti. Nekateri veliki svetniki in učenci pa še celo trdijo, da sploh ne dobimo nobene milosti brez Marije. Sv. Bernardin Sien.: „Nobena milost ni prišla iz nebes na zemljo, da ne bi bila prišla po rokah Marijinih.“ Resnično, kdo je spreobrnil več grešnikov ko Marija? Kdo pogosteje in mogočnejše pomaga v nadlogah vseh vrst ko Marija? Ne verujete? Pojdite recimo na Brezje, in kamni, mrzli kamni tega Marijinega svetišča vam bodo glasno klicaje potrdili to resnico. Kaj naj pač pomeni neizmerno število tablic, darov, palic in bergelj, ki so razobešene po stenah? Prinesli so jih ozdravljeni bolniki, hvaležni potolaženci, odrešeni grešniki. Marija varuje z mogočno in zmagojučo roko sveto Cerkev, nevesto Kristusovo. Turki, krvoločni divji sovražniki krščanski so se zaprisegli, da ne nehajo prej, dokler ne bodo njih konji zobali oves v cerkvi sv. Petra v Rimu, dokler se ne ukloni križ pred polumescem. A njih nakane se niso uresničile. Marijina moč jih je potrla pred Dunajem v veliki bitki, v kateri je poljski kralj Sobieski na Marijino priprošnjo premagal Turke. (Pij VI. — Napoleon). Bog je vsemogoten, ker je Bog in kot tak, Marija je pa vsemogotna po svoji priprošnji. Bog hoče, da imamo in dobimo vse po Mariji. Poleg Kristusa je torej Marija najvažnejše orodje milosti v roki sv. Duha.

Ravno tako veliko kakor kraljestvo moči Marije je tudi kraljestvo njene časti. Sv. Cerkev ni samo kraljestvo božje, marveč tudi kraljestvo Marije. Povsod zremo nje ljubeznivo podobo, povsod njej posvečena svetišča, ki niso nikdar prazna nje častilcev, zlasti pa takih, ki jo prosijo pomoči. Milijoni dan na dan, uro za uro izrekavajo nje presladko ime, jo častijo, hvalijo in slave. Milijone vsako leto žrtvuje krščanstvo, da dostojno počasti Marijo s cerkvami, oltarji in njih olupšavo, petjem in godbo, z umotvori vsake vrste. A pripravljeni smo dati še več, dati celo svoje srce, navdušeno za njeno čast. In kdo stvarja Mariji to kraljestvo

časti? Kdo drugi, ko sv. Duh, saj on jo je navdihnil: „Odslej me bodo blagrovali vsi narodi,“ on pa tudi vedno skrbi, da se uresničuje to prerokovanje. Sv. Duh vedno vzbuja v katoliški Cerkvi novih častilcev in služabnikov Mariji, sv. Duh povzroča, da nastajajo potrebam časa primerno nove Marijine pobožnosti in družbe, bratovščine, katerih naloga je Marijo slaviti in častiti s tem, da posnemajo nje vzvišene čednosti v dejanskem življenju, sveti Duh priganja človeštvo na različne načine k Marijinemu češčenju, da nam more potem deliti potrebnih milosti na priprošnjo svoje neveste in se tako zopet pokaže nje moč ter raste njena čast. Pa to zemsko kraljestvo Marijine časti je le slab odsev in odsvit časti, moči in veselja, s katerim je obdana v svojem pravem kraljestvu, v sv. nebesih, koder je Bog Oče časti kot svojo izvoljeno hči, Bog Sin kot mater, sv. Duh kot nevesto, angeli in neštete trume vseh vrst svetnikov kot svojo Kraljico. Vse življenje, naj si je življenje v predpodobah ali zemsko življenje ali življenje po vnebovzetju, je delo sv. Duha. Marija in sv. Duh, to se ne da ločiti: sv. Duh se je pokazal Boga v Mariji, a Marija je v njem vse, kar je. Če je Marija veličastno mesto božje, ki leži na gorah svetosti in čigar vrata Bog bolj ljubi ko vse šotore Jakobove (Ps. 86, 7.), tedaj je sv. Duh ustanovitelj in sezidatelj tega krasnega mesta, v katerem bomo tudi mi enkrat stanovali, kakor vsi, katerih delež je večno veselje.

Kaj naj povzamemo za dejansko življenje zase iz teh resnic? Katerih cvetic dobrih sklepov si hočemo utrgati, jih ponesti domu ter jih večkrat poduhati, da nas ta duh poživi in pokrepča? Najprej smo sklenili, da se prav pristrčno zahvalimo sv. Duhu za to, ker je eno izmed hčera Evinih povzdignil tako visoko, ker nam je dal svojo nevesto, bogato obdarovano z milostjo in močjo, za našo mater. Za ta izredni dar sv. Duhu hvala in čast na veke! Še bolj ga hočemo moliti in častiti. Naša srca pa hočemo radi tega odslej še bolj zaupljivo dvigati k Mariji, še bolj otroško zaupno se zatekati pod njeno materino okrilje. V luči sv. Duha nam je Marija še lepša, še svetlejša kakor solnce, a ta luč nas ne odbija, ni škodljiva našim očem kakor milobna svetloba lune. Kdo se bo obotavljal iti iskat pomoči k Mariji? Saj prošnja imamo polna usta, vzdihov polno srce: Marija nas bo uslišala, Marija potolažila. Danes že poteče preljubeznivi mesec Marijin. Kdo ve, dragi v Gospodu, ali bomo še katerega ućakali? Morebiti je zadnji. Pa bodi kakor hoče, čeprav poteče

lepi majnik, čeprav vzamemo slovo od priljubljenih šmarnic, morebiti za vedno, od Tebe, o Marija, od Tebe, ne vzamemo slovesa, ne danes in ne jutri, ne danes zadnjega majnika in tudi ne pozneje! Vedno in vsikdar bodi naša dobra Mati in mi Ti obljubimo, da bomo Tvoji zvesti otroci.

Tebi vdani hoč' mo biti,
Te ljubiti vsaki čas.
Zmiraj hoč' mo Te ljubiti,
Peti slavo Ti na glas:
O Devica, bod' češčena,
Bod' češčena vekomaj.
Taka mati ni nobena
Kot si bila Ti vselej.

Tako kličimo k Mariji in zgodilo se bo nad nami, kar poje ona prelepa majnikova pesem:

Moj duh pozabi teh dolin,
na kraj nebeške misli slave,
Kjer bode zemlje solzne sin
na veke klical blažen Ave. Amen.

Fr. Salezij.

Priložnostni govori.

Majniški altar v Marijini družbi.

„Podpirajte me s cvetlicami.“
Vis. pes. 2. 5.

Zopet je prišel dolgo zaželjeni mesec, „venčani maj“. Kako smo hrepeneli po njem, kako težko smo ga pričakovali! In sedaj je prišel. In kako ne bi hrepeneli po njem? Saj je majnik najlepši mesec, mesec naravnega prerojenja, podoba vstajenja iz spanja, iz smrtnega spanja. Mi, Marijini otroci, pa smo še zaradi nekaj drugega hrepeneli po majniku, da, hrepeneli morda bolj, nego drugi ljudje. Saj je mesec majnik posvečen naši Materi, saj je ta mesec Marijin mesec, torej tudi naš mesec, ker smo mi njeni otroci. O, kako prav ima modra in skrbna sv. Cerkev, da je ravno ta mesec posvetila Materi Mariji; saj je ravno ta mesec, ki vzbudi nanovo naravo v cvetje, najbolj prikladen, da se posveti Mariji, ki je sama „roža skrivnostna“. Zdi se, kakor da bi bila Marija sama želela, naj bo ta mesec njen, saj se marsikdaj nanjo obračajo besede Visoke pesmi: „Fulcite me

floribus — Podpirajte me s cvetlicami.“ (2. 5.) Zdi se, kakor da bi celo stvarstvo hitelo izpolnjevati to željo; saj v tem mesecu postavlja Mariji slavnostni altar cela narava, postavlja ga sveta Cerkev, torej naj ga svoji Materi postavi tudi vsak Marijin otrok.

1. Vsa narava hiti krasiti Marijin altar. Kako je te dni zunaj pod milim nebom vse živo! Vse se vzbuja, vse dela, vse giblje, da čim preje stke in splete pisano preprogo, s katero se ogrne narava v proslavo nebeške Matere. O ta sprememba med ledeno mrzlo zimo in med majnikom! Solnčni bregovi so že odeti z zeleno odejo, travniki dobivajo pestro obleko, vrtovi hitro poganjajo cvetke, najlepše, najmilejše celega leta. Vse se krasí, kakor bi se bližal velik svetovni praznik. Da res!

„Cvetlice, dobrane
si venčajo glave,
raduje se polje in gaj.“

In če pogledaš malo bolj natanko to preprogo, ki jo narava tke v Marijinem mesecu, o, kako je vse lepo in umetno delano! Naj pridejo skupaj vsi umetniki, pa naj delajo celo življenje, kaj takega ne bodo naredili, kar naredi Bog s svojim solncem v malo urah — In ptiči skačejo in pojo od jutra do večera, kakor da se uče proslavo za največji praznik! — In če vprašam pisane cvetlice, za koga venčajo vsa pota in vse steze? — in če vprašam glasne ptičke, komu bodo zapele najlepšo pesmico, ki se jo uče? — mi odgovore cvetlice in ptičice: Kraljica bo prišla, kraljica majnikova!

„Drevesa na vrtilih cveto,
po vejah pa ptice pojo,
nebeški Kraljici,
Mariji Devici,
pozdrav ino slavo daj!“

Glej, dragi otrok Marijin, to je Marijin altar, tako lep in krasan, kakor ga človeška roka ne more narediti; in tako lepo ne zapoje nobeni pevci, kakor drobni ptički v gozdu.¹⁾ O, to so naravne, a najkrasnejše šmarnice, ki jih je Vsemogočni sam postavil naši Materi!

Ali ne bo tudi nedolžen Marijin otrok z veseljem posegel v naravno delo? Da, znamenje nedolžnega srca je, ako krščansko

¹⁾ Prim. „Venec cerkvenih bratovščin“, IV. 5. in „Sodalen-Korrespondenz“, XIII. 5.

dekle ljubi cvetlice in jih neguje. Ako vidim s cveticami okrašeno okno, ako zazrem pod oknom lepo urejeno gredico, se mi zazdi, da v tej hiši cvete pošteno dekle. — Znamenje vedrega, brezskrbnega, nedolžnega srca je, ako se tudi krščansko dekle v lepem Marijinem mesecu pridruži drobnim ptičkam in veselo zapoje. Petje povzdiguje duha; zatorej, družabnica Marijina, le veselo zapoj! A česar je polno srce, to rado iz ust vre, pravi preizkušen pregovor. Ako je tvoje srce polno ljubezni in navdušenja do Marije, bo iz tvojega srca tudi prihajala pesem v slavo Marije. In tako dekle je potem kot lepa cvetka v cvetoči majnikovi naravi. — Ako pa je dekle vajeno le kakih slabih popevk, potem se mi zdi, da je ona le madež na lepi majnikovi naravi; — v srcu njenem ni majnika, ampak morilna slana! Dočim se vse vzbuja, oživlja, srce takega dekleta še spi pod ledeno skorjo, skoro mrtvo!

2. Nič manj marljivo in vneto, kakor mati narava, pa skušajo Marijini zvesti podaniki pripraviti svoji Gospe vreden in dostojen sprejem. Sv. Cerkev sama vernike vspodbuja k temu, ker je ravno v mesecu majniku vpeljala šmarnice, s katerimi se časti in proslavlja Marija. Naj bo še tako lep altar, ki ga postavi narava Kraljici zemlje, posebno otroku Marijinemu to še ni dosti; njega vleče v svetišče, v cerkev, kjer biva Jezus v tistem tabernaklju in zvesta, verna srca vžiga z ljubeznijo do sebe in do svoje presv. Matere. Tam so pobožni Marijini otroci napravili drugi altar, in vrt in travnik, da vsa narava mora dati svoje najlepše cvetje, da okrase ž njim za majnik altar Marijin. Naravna krasota se mora preseliti v cerkev, da služi nadnaravnemu navdušenju.

Zvečer se zbero Marijini častilci v cerkvi pred podobo Matere božje, ki tako milo zre na svoje otroke. Vdana množica pa moli: Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike. — To je sreča in veselje za pobožno in bogoljubno srce! Pri tej večerni pobožnosti, pri šmarnicah užije verno srce več veselja, kakor mu ga morejo dati vse posvetne veselice, ki ubogo izmučeno človeško srce pač za trenotek omamijo, ne morejo pa ga v resnici zadovoljiti. — O da, tukaj pred okrašenim šmarničnim altarjem tudi srce Marijinega otroka uživa veselje, kakršnega mu sicer svet ne more dati. Kakor se otrok čuti srečnega v materinem naročju, tako in še bolj blaženega se čuti Marijin otrok pred šmarnično podobo svoje nebeške Matere. Kaj je pač ginljivejšega, kakor videti trumo Marijinih otrok ob znamenju

zvona hiteti k šmarnicam in pred Marijino podobo iz dna duše prepevati:

„Devica ti premila,
ne zvrzi rožic teh,
ki v venček jih zložila
ljubezen nas je vseh!“

Da to srečo vživa, pobožen Marijin otrok ne zamudi šmarnic noben večer.

3. Pa tudi vsaka posamezna vas, vsaka hiša se kosa, napraviti majnikovi Kraljici dostojen sprejem. — Sredi vasi stoji lična Marijina kapelica. Tudi semkaj so segle roke dobrega Marijinega otroka in spremenile kapelico v pravi prestol nebeške Kraljice. Da, kjerkoli stoji njena podoba, tam se gibljejo ljubeče roke, da jo slavnostno okrasijo z davkom, ki ga mora dati vrt in log in polje. Celo preprosta kapelica ob robu ceste in samotno znamenje na gorskem slemenu in Marijina podoba v domači hiši bleste v cvetličnem krasu in lepi ljubezni otroških src.

Zvečer pa ljudstvo slavi Marijo ob teh domačih svetiščih. Pač dobro znamenje je, dokler se ljudstvo tako vneto zbira ob teh majniških altarčkih, v lepih pomladnih večerih, da slavi nebeško Mater. Pa prerado se morda dogaja, da se k takim večernim pobožnostim, kjer se shaja vsa vas, vtihotapi tudi kaka nerodnost tega ali onega ničevega lahkoživca. Da kaka Marijina hči ne bo nikdar kriva, da bi se njena Mati s solznimi očmi ozirala nanjo ob takih prilikah, pač smem za trdno pričakovati.

4. Tako verni častilci Marijini v majniku krasi Marijine altarje. Pa ves ta kras, vse to nakitje ne more resnično ugajati Mariji, ako ji obenem ne postavimo še enega podobnega altarja, — v svetišču svojega srca; — tam notri, otrok Marijin, v svojem srcu postavi altar Mariji!

Za majniški altar je predvsem potreba Marijine podobe, in sicer prav dostojne podobe, ki vzbuja pobožnost v človeškem srcu. Glej, to je tudi za altar v tvojem srcu najpotrebnejše. — Marijina podoba, ne slikana na platno ali izklesana iz kamna, ne vilita iz kovine ali izrezljana iz slonove kosti, ampak podoba, ki bo globoko vrezana na dno tvoje duše: menim namreč prav otroško in pristrčno ljubezen in pobožnost do Marije, prečiste Device, trdno zaupanje v njeno moč in dobroto, in srčno željo, storiti to, kar je nebeški Materi ljubo in drago. — Prepričan sem seveda, ljubi otrok Marijin, da ti je to podobo vtisnila v srce že tvoja mamica; — prepričan sem, da tudi ti

hrepeniš in se trudiš to podobo izraziti vedno lepše in krasnejše, sicer bi namreč ne bila stopila v Marijino družbo, v to šolo krščanske kreposti. — Toda povej mi, ali ni ta podoba v teku časa morda nekoliko obledela in svojo svežost izgubila? Ako je temu tako, glej, mesec majnik je kakor nalašč zato, da to podobo zopet prenoviš, Zakaj vse pomembne majnikove pobožnosti, majnikove pesmi in berila, majnikovi govori in premišljevanja, vse to nam stavi preizvišeno majnikovo Kraljico pred oči v najkrasnejši ljubeznivosti in lepoti, ki mora tudi v našem srcu vzbuditi enako sliko, — torej tudi veliko ljubezen in zaupanje do Marije.

Pa ozri se zopet na majnikov altar. Kaj še zapaziš tam? Obilo cvetlic izredne lepote. Cvetke morajo krasiti tudi altar tvojega srca; — ne take, ki danes cveto, jutri pa uvenejo, ampak lepe večnosveže cvetke čednosti. To so cvetlice, po katerih Marija z visokopesemsko nevesto hrepeni: „Fulcite me floribus, — Podpirajte me s cveticami!“ (Vis pes. 2. 5). Ena pa se mora tukaj posebno odlikovati, — lilijske srčne nedolžnosti, ki jo Marija tako ljubi, tako ceni! Nevarna pa ji je vsaka sapica, in če jo posmodi strupena slana, ne vstane nikdar več!

Druga cvetlica, ki Marijino srce tako vzradostuje, pa je roža goreče ljubezni do bližnjega. Da, da, tak rožni dar ji pokloni; utrgaj ji to drago cvetko, in sicer v vseh raznih bojih, ki jih našteva sv. apostol Pavel, ko pravi: „Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje; ni častilakomna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese.“ (I. Kor. 13, 4—7.) Koliko priložnosti se nudi vsak dan, da, vsako uro, zlasti Marijinemu otroku, trgati te raznobarvne rože na vrtu marijanske kongregacije!

Ene cvetke še ne smeš pozabiti postaviti na altar svojega srca, in ta je lepodehteča šmarnica, ki te s svojimi zvončki vsak dan vabi in kliče k molitvi: Ave, Marija! Saj ta mesec je po zatrdilu nekega pobožnega redovnika ravno tisti, v katerem nas nebeška Kraljica tako rada posluša in nastežaj odpira zaklade svojih milosti. Vsak dan naj poje ta zvonček: Ave, Marija! — Ako med vse te cvetke postaviš še šopek dišečih vijolic, znak ponižnosti, potem je tvoj altar okrašen v neizmerno radost tvoje Matere.

Samo luč še prižgi pred ta altarček, in to je lep zgled, ki ga naj vidijo na tebi vse sestre in vse ljudstvo, prav kakor priporoča evangelist: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časte vašega Očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. 5. 16.) O, da bi pač izpred Marijinega altarja, stoječega v srcu vsakega Marijinega otroka, svetila taka luč vsej župniji! Potem bi pač lahko primerjal taka dekleta svetopisemskim modrim devicam, ki so imele olje v svojih svetilkah...

ln sedaj roko na srce, družabnica Marijina, poznaš li lepši majniški altar, nego je tak altar v svetišču tvojega srca? Ako torej sedaj krasiš Marijine podobe, kipe, cerkve in kapele, o ne pozabi okrasiti altarja v svojem srcu! Ne skrbi pa zanj samo ta mesec, ohrani ga v polnem cvetu in krasu skozi cel majnik svojega žitja, dokler se ta majnik ne umakne večnemu nebeškemu majniku! V tem smislu zapoj prelepo pesem:

„S cveticami zaljšamo tebi altar,
ljubeča ti srca prinašamo v dar!
Zdrava, o cvetlica Marija!
Zdrava, mila Devica Marija!“ Amen.

Anton Skubic.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

D. Šola.

3. O vzgoji vesti.

Priskrbi si srce, ktero ti
prav svetuje; zakaj zate ni nič
dražjega. (Sir. 37. 17.)

Govorili smo zadnjič o tem, da je treba v šolski dobi pa tudi, ko otrok odrasča, imeti vestno skrb za značaj otrokov. Povedali smo, kaj je značaj, kaj je katoliški značaj, kako vzgajati katoliške značaje...

Stvar ta je tako važna — kako delati, da bomo dobili dobrih otrok, stanovitnih katoličanov — pa tudi tako težavna, da bi pač nespametno bilo, če bi mislili z enim govorom je vse dobljeno. Zato hočemo danes še poseči v to vprašanje, pa tudi v prihodnjem govoru. Rekli smo zadnjič: kdor hoče značajan postati, mora imeti trdno, odločno voljo, pa tudi pamet bistro, da zna preudariti, kaj je prav in kako mora ravnati... Zato

včasih v politiki preostro sodimo ljudi; preprost človek ima le v verskih rečeh trdno prepričanje, o drugih stvareh pa se večkrat ne zna odločiti, ker premalo misli in premalo bere.

Dveh reči je potreba: pravo spoznati in pravo storiti. Že pravo spoznati, ni tako lahko; a še težje je, pravo storiti, če tudi vemo, kako je prav!

Resnico spoznamo s svojo pametjo in s svojo vestjo; storimo pa, kar je pravo, s svojo voljo . . . Zato je tolike važnosti za naše življenje: 1. kakšno vest imamo, 2. kakošno voljo imamo.

In danes govorimo o vesti, v prihodnjem govoru pa hočemo poudarjati, kako potrebna je vzgoja volje.

Povejmo tu:

1. Kaj je vest.
2. Ali je treba vestnost vzgojevati.
3. Kako in s čim in kdo naj vest vzgojuje.

1. Kaj je vest . . . Vest je tisti notranji glas, ki nam pove, kaj je prav in kaj ni prav; ki nam pove, kaj se sme in kaj se ne sme. Vest nam pokaže, da se eno ali drugo dejanje vjema z zapovedjo božjo. Vest je kakor ogledalo. Ogledalo navadno dobro pokaže obraz tistega, ki se vanj pogleda; a zmeraj ne. Ogledalo kaže prav, če je prav narejeno in čisto. Tako tudi le čista vest razodeva res glas božji, ki govori po naši pameti.

Vest izvira iz vere, iz zavesti da je Bog, da so božje zapovedi, da je Bog naš sodnik, da imamo dušo, da sta pekel in nebesa. Kolikor bolj živo je versko prepričanje, tem močnejša je vest, kakor le tisto drevo čvrsto in krepko raste, ki ima zdrave korenine. Ljudje, ki zgubijo vero, tudi brezvestni postanejo; popolnoma pa vesti ne morejo zatreti, ker tudi vere docela ne morejo zgubiti.

Iz tega spoznamo, kako važen je temeljit verski pouk in trdna vera. Vsi ljudje nimajo enake vesti. Iz zgodeb slišimo, da so ljudje v začetku sveta na Boga pozabili; postali so malikovalci; razne pregrehe kakor nečistost, tatvino so za dovoljene imeli, in celo ljudi so malikom darovali. Vest velevala človeku, da stori tisto, kar spozna za pravo; a to spoznanje je pri raznih ljudeh različno, pri posameznikih naravnost napačno. Zato so drugačno vest imeli Judje, drugačno pogani, drugačno kristjani.

Kristus je sam tega omenjal z besedami: „*Pride ura, da bo mislil, kdor vas umori, da Bogu službo stori.*“

Kako različno vest imajo sedaj ljudje na svetu: ruski prekucuhi morijo in ropajo, in menijo, tako mora biti! Zagrizeni sovražniki sv. Cerkve preganjajo vero, in mislijo, da ravnajo prav. Velike pregrehe so se kakor povodenj razlile po svetu, kakor nečistost, pijančevanje, docela hladnokrvno delajo te grehe — zakaj? — Zato, ker ne vidijo v tem kaj posebno pregrešnega. Eden in isti človek ima za nekatere reči kaj tenko vest, a za druge kosmato do skrajnosti.

Tudi nima človek zmeraj enake vesti. Morda se otrok zelo boji zakleti, zelo boji kaj nesramnega govoriti ali storiti; ko pa pride fant v mesto, se spočetka tudi boji, boji se pustiti sveto mašo v nedeljo, pa ker ga tovariši zasmehujejo, se privadi, in sčasom postane hujši ko drugi.

Vest se navadno z vso silo zbudi v hudi bolezni in smrtni uri, posebno pri takih, ki so imeli v otročjih letih dobro vzgojo (Voltaire).

Vest je središče vsega verskega in čednostnega življenja. Kakršna vest, tak človek! „Die Geschichte des Gewissens ist die Geschichte des Menschen und der Menschheit.“ (Aug. Egger.)

Postavi vesti se rad uklanja vsak človek, saj je znano, kako radi se sklicujemo na svojo vest; vest mi tako pravi, vest moja je čista, po vesti delam.

In je tudi res: Ako je vest prava, smo jo pod grehom dolžni poslušati; če delamo zoper vest svojo, grešimo. Odtod neprijeten občutek in strah, če smo grešili (Kajn, Judež Iškarijot) pa tudi zadovoljnost, če smo storili kaj dobrega. Če je pa vest dvomna, napačna, smo se dolžni poučiti, da dobimo boljše spoznanje in prepričanje.

In ravno iz tega izvira toliko zmešnjav, ker hoče vsaka glava imeti svojo misel, svojo pamet, in svojo vest... Kolikor bolj gremo od Boga, od Kristusa, ki je rekel: „*Jaz sem pot, resnica in življenje*“, tem bolj gremo vsaksebi — vsak po svojih potih.

Iz povedanega jasno sledi, kako potrebno je vest buditi in vzgojevati po naukih svete vere in razodenju božjem.

2. Ali je treba vest vzgojevati?

Temu se pač nič ne ugovarja, da bi ne bilo treba poslušati vesti. Tudi brezverci hočejo vest svojo imeti za tisto postavo, kateri so se še pripravljeni pokoriti; druge, posebno božje, nočejo priznati. Zato kličejo: povsod veljaj s v o b o d a v e s t i (Gewissensfreiheit) — vsak delaj, kakor po svoji pameti spoznaš za prav!

To je pa neumnost!

Kdo ne ve, da je človeški um, če je tudi velik, vendar preslab, da bi zmeraj zadel resnico. Kako lahko se človek moti. Nobeden ni cel Salomon. In tudi Salomon je zašel v zmote — kdaj? Takrat, ko se je začel preveč z ženskami pečati. Znan je pregovor: strast slepi! Kako omami jeza ali lakomnost ali nečistost človeški um, da nič več ne zna prav soditi in prav ravnanati. Le pogledjmo v življenje, le pogledjmo mlade ljudi, kam bi prišli, če bi res smel imeti vsak človek svoj katekizem in svoje b o ž j e z a p o v e d i.

Mi pravimo: katekizem sme biti le eden, in zapovedi božje le ene! Povejmo primero: Pri vas imate v vsaki hiši uro... Ali bi bilo to pametno, če bi se svojeglavno držali svoje domače ure, češ, samo naša prav kaže. Ne! Umestno je, da jo uravnate po cerkveni uri, in sicer vsi, potem pridete prav k službi božji. Cerkve zopet uravnavajo svoje ure po uri v mestu ali na železnici ali na pošti, in te zopet po času v Parizu. Tako je nazadnje merodajna le ena glavna ura, namreč solnce. Ravnotako je z vestjo. Vest pride kaj kmalu in kaj rada v nered; zato jo je treba prav urediti.

Vest mora biti v soglasju z voljo božjo. Podlaga vestnosti je dober verski pouk.

To se doseže pri otroku z lahkoto. Anima naturaliter christiana. Le nekoliko je treba opozoriti: to se ne sme, greh je, to Boga žali — da dete čuti, kaj je pregrešno. Če ne pomaga ravno beseda, mora vmes poseči kazni. Napak je, neznatne reči, ki morda še greh niso, hudo svariti ali hudo kaznovati. Po navadi se prezrejo grehi zoper prvo, drugo in osmo božjo zapoved, ko se gre za čast božjo, ko se gre pa za čast očetovo ali materino ali pa za kako škodo, se pa vse bolj hitro kaznuje. Otrok presoja grešnost po tem, kako je bil kaznovan.

Kaj se utegne goditi v otroški duši, pojasni lahko naslednje pripovedovanje nekega poštenega delavca:

Ko še v šolo nisem hodil, me je vabil hudoben, nesramen človek, da mi bo pokazal nekaj grdega. Ko sem prišel na kraj,

kjer so otroci nečisto ravnali, mi je kar srce tolklo in neki glas mi je veleval: pojdi proč! Nobeden greh ne more biti pred Bogom tako grd, kakor nečistost. Če tudi nisem vedel, da je greh, sem imel tak strah pred nečistostjo. — Drugikrat sem stari materi iz mašnih bukev podobice pobral. Bil sem tepen. Pa nič mi ni bilo žal; kmalu sem zopet to naredil. Šele ko sem večkrat bil tepen, sem to opustil. — Moj bratranec je včasih zvečer denar prešteval. Enkrat mi je rekla neka dninarica: Janček! jutri je moj god, ali mi boš dal kaj za god? Ponoči sem šel k bratrancu pa sem mu ukradel 1 tolar in sem ga dal dninarici. Žena, poštena, ga je vrnila lastniku; mene so pa zopet z brezovcem namazali. — Poseben greh mora tudi laž biti; vselej, kedar sem hotel lagati, me je kar strah prehajal, in nazadnje sem vendar le raje resnico povedal. In takrat še nisem vedel, da Bog tako laž sovraži.

Torej otroška vest se že da na pravi tir spraviti — kako lepe so včasih otroške spovedi.

Toda pozneje pride nevarnost. — Doma sliši otrok starše lagati, kleti, opravljati; sliši prepire; vidi tatvine... In to opazuje pri starših, pri poslih, pri šolarjih... Kako to zbega nežna otroška srca, češ: saj niso tako učili, pa tako delajo...

Ni čuda, da je Kristus zaklical gorje pohujšljivcem.

Zgled odloči, kakšno vest bo imel otrok v prihodnosti. Kakor vidi druge delati, tako bo delal, in ne kakor so ga drugi učili.

Včasih je doma dobro, a zunaj v družini se navadi slabega... Včasih se uniči vse, kar so starši s trudom pridobili...

Torej strah pred grehom, tenka vest, strah pred zapeljivci in hudobneži, ljubezen do nedolžnosti, hrepenjenje Bogu dopasti — to je neprecenljiv dar za otroka. Ko je bil egiptovski Jožef v grešni priložnosti, brž se je spomnil Boga, češ, kako bi mogel grešiti zoper Boga. Kako žalostno drugače ravna velikokrat naša mladina, ki se vrže v mlakuže greha, brez sramu in kesanja, in se še s tem baha in ponaša!

Matere! prišel bo čas, ko ve ne bote več mogle svariti svojih otrok, čas, ko bodo pripuščeni otroci sami sebi — kdo jim bo takrat stal na strani, kdo bo takrat povzdignil svoj glas, če bodo hoteli kaj hudega storiti... Edino njih vest jim bo klicala; otrok moj, nikar! Ko bodo vsi drugi prijatelji in vzgojitelji odpadli, učiteljica vesti ne bo molčala nikdar — do groba. O, učite zato otroke, da bodo poslušali radi ta glas božji!

3. Kako in s čim in kdo naj vest vzgojuje?

a) duhovnik — b) šola, — c) starši.

Duhovnik oznanuje besedo božjo, on mora govoriti resnico brez ozira na levo in desno, kar je črno, mora biti črno, kar je belo, mora biti belo.

Javna morala se je že grozovito zatopila, in le Janezi Krstniki morejo to zaspano vest zbuditi k novemu življenju.

Šola — more tudi po svoje vplivati na otroke, posebno, da zahteva od njih red in pokorščino. Glavna naloga čaka starše; če bodo sami živeli res v strahu božjem, hrepeneli po čednosti, potem bo uspeh mogoč tudi pri otrocih. Ne manjka besedi, zgleda manjka.

Opozorim pa vas, matere, še samo na dve stvari:

Prvo je — priprava otrok, kadar gredo k spovedi.

Drugo — večerno izpraševanje vesti.

Brez izpraševanja vesti se človek nikoli za greh ne bo brigal. Skušajte z majhnimi otroci sami napraviti večerno izpraševanje vesti, in moliti z njimi, da bi jim Bog odpustil grehe, ki so jih čez dan storili. Vplivate pa tudi na odrasle, da te koristne navade ne opuščajo.

Tako bo mogoče vedno ohraniti zavest, da je Bog naš Sodnik, in da bomo za vsak dan Bogu morali dati odgovor. Tako bomo zavarovani, da ne pridemo na *pot, ki se človeku prava zdi, toda nje konec pelje v smrt*. (Psal. 16, 25.) Amen.

J. Mikš.

Pogled na slovstvo.

A.

1. Flis Janez, *Umetnost v bogočastni službi*. Ljubljana 1908. Založil pisatelj. Vel. 8°. Str. 281 in XIX z 32 slikami. Cena vezani knjigi K 8.—. Slovenska duhovščina mora z veliko hvaležnostjo imenovati ime gospoda prelata, gen. vikarja Janeza Flisa kot učitelja in pisatelja na polju cerkvene umetnosti. S svojo knjigo „Stavbinski slogi“ (1885) je podal duhovnikom prvo sistematično delo v slovenskem jeziku, da se pouče o umetnosti, zlasti cerkveni, v kolikor je treba vedeti o tej stroki omikancu, posebej še duhovniku, ki mora živeti v neprestani zvezi s cerkveno umetnostjo. S to knjigo kot prvo v domačem slovstvu na tem polju je bilo mnogo dela in truda, zlasti če pomislimo, da je bilo treba ustvariti slovensko terminologijo za razne tehnične izraze v umetnosti in da je bilo treba mnogo gradiva zbrati za zgodovinski del, ki se nanaša na naše dežele, predvsem Kranjsko. Pisateljeva požrtvovalnost in ljubezen do stvari je pripomogla, da je knjiga uspela, pa tudi obrodila mnogo sadu.

Ako je imenovana knjiga nekako splošen navod za poznavanje stavbinskih slogov in razumevanje zgodovinskega razvoja cerkvene umetnosti, zlasti krščanskega stavbarstva, se pa knjiga „Umetnost v bogočastni službi“ peča podrobno z umetnostjo, ki služi bogočastju katoliške Cerkve, zato predvsem z notranjo opravo cerkve. Knjiga je sad predavanja gospoda pisatelja v bogoslovnem semenišču ljubljanskem. Tudi jezikovno obliko predavanj je knjiga ohranila. Iz nje govori živo prepričevalna beseda, ki jo narekuje pisatelju jasno poznavanje cerkvene umetnosti in navdušena ljubezen do nje. — Natančneje pač ni treba, da bi se omenjala vsebina in razdelitev knjige in način obdelovanja posameznih poglavij, ker se bo mlajši rod duhovnikov vsega tega z veseljem spominjal iz semeniških let. Kratko lahko rečemo, da skoro ne bi našli stvari, spadajoče k liturgični umetnosti, o kateri bi se ne mogli natanko poučiti iz pričujoče knjige. Oprava v prezbiteriju, oltar in vsa njegova oprava do najmanjše malenkosti, oprava v cerkveni ladji itd., liturgična obleka, vse to je v prvih štirih poglavjih knjige opisano z zgodovinskega, umetnostnega in liturgičnega stališča. Iz tega opisovanja se jasno razvidi namen, pomen in umetniški razvoj cerkvene liturgične oprave. Povsod so natanko navedene cerkvene določbe. Posebej naj opozorimo na zadnje oddelke v IV. poglavju: Snažnost cerkvenega perila itd. str. 216—227. Lepi sta nadalje poglavji: Slike in kipi v cerkvi, umetnost in umetna obrt. Tu so točno zarisana temeljna načela umetnosti, ako hoče res izpolnjevati vzvišeno nalogo, ki ji pripada v cerkvi in ako hoče zaslužiti ime bogoslužne umetnosti. Končno so v knjigi ponatisnjene odredbe ljubljanskega škofijstva glede cerkvene umetnosti, 32 lepih slik pa pojasnjuje posamezne najvažnejše oddelke knjige.

Knjigi bi moral vsak duhovnik natanko preštudirati. Zlasti pa naj bi ne zamudil noben duhovnik poiskati v tej knjigi sveta in navoda, kadar treba za cerkev kaj novega naročiti. Ako ne bi poznal duhovnik, cerkveni predstojnik in poklicani varih cerkvene umetnosti, liturgičnih zahtev in potrebne umetniške izvršitve posameznih predmetov, ki služijo bogočastju, kako naj bo uverjen, da bo pravo zadel, ko bo pri umetniku ali obrtniku kaj za cerkev naročil. Jasno bo marsikomu, ko prečita posamezna poglavja knjige, kaj je soditi o tvorniških izdelkih, ki se duhovnikom tako radi z veliko reklamo priporočajo. Na zunaj so bliščeči taki predmeti, dobrikajo se morda spačenemu okusu, v bistvu pa niso nič vredni. Duhovniku naj bo merodajno za liturgično umetnost pravilo: za cerkev je le najboljše in najlepše dosti dobro in dosti lepo.

Kn. šk. ordinariat ljubljanski je dovolil, da se sme knjiga nabaviti za župne urade iz cerkvene imovine.

Daj Bog, da bi knjiga, spisana z navdušenjem za sveto stvar, rodila namenu primeren stoterni sad. Potem bo cerkvena umetnost pri vseh tudi manjših predmetih za cerkveno liturgično rabo dosegla hvalevredno vzvišenemu pomenu svoje službe v bogočastju dostojno višino. J. Dostal.

2. *Lurški čudeži*. Francosko spisal Henrik L a s é r. Poslovenil Frančišek Marešič, župnik lipoglavski. Nadaljevanje in drugi zvezek buke „Lurška Mati Božja“. V Ljubljani 1902.¹⁾ Tisk Katoliške tiskarne. Str. 463.

Lurd je največja apologija katoliške religije, je dokaz za nezmotljivost naše sv. Cerkve. In ravno vsled tega je o Lurdu pisalo toliko pisateljev, ki

¹⁾ Na to knjigo opozarjamo zlasti z ozirom na letošnji lurški jubilej.

so branili resničnost prikazovanj, in razpravljali o svetovno znanih lurških ozdravljenjih.

Estrade, Boissarie, Bertrin, Henrik Lasér so pisali o Lurdu. Zelo zanimiva so vsa dela iz Lasérjevega peresa. Kajti on je res vesten in objektiven preiskovavec velikih lurških čudežnih ozdravljenj. Odvetnik Lasér je stal ob votlini in zapisoval, opazoval in tudi premišljeval čudeže, ki jih je delala božja Vsemogočnost ob navzočnosti brezbrizne francoske inteligence, ki je takoj v začetku z neko „resnacijsko“ in verskim dvomom poslušala glasove o čudežih in gledala na velikanske množice, ki so vrele k čudežni duplini, da bi se zahvaljevale za telesna in dušna ozdravljenja. Lasér je globok psiholog. Vse ocene njegove nam nudijo dokaz za to trditev. Vtisi, ki jih dobimo, ko beremo njegove opise, niso trenutni, ampak ostanejo v našem spominu, so trajni. Čudovita pisateljeva natančnost spričuje ljubezen do objektivne resnice, Matere Božje in katoliške vere sploh.

Knjiga je prišla na svetlo ob 25 letnici Marijinih prikazovanj v Lurdu, ko je sv. oče Leon XIII. razpisal sveto leto. In letos, ko slavimo 50letnico, odkar je zasijal ideal bolni človeški družbi in odkar je Marija potrdila dogmo brezmadežnega spočetja, si ne moremo kaj, da ne bi priporočali imenovane knjige. Pisatelj opisuje pet ozdravljenj: duhovnika Viktorja Miziskega, mizarja iz Lavórja, gospodične Fontneske, župnika iz Alžirja in svoje. Za ta lepa opisovanja je žel pohvalo, kar pričajo priobčena pisma. Knjigo priporoča dejstvo, da je prevedena v 17 jezikov. Cena je sedaj znižana in se dobiva knjiga za 1 K.

3. *Lurški Majnik*. Sestavil rajni Frančišek Marešič. Druga izdaja. V Ljubljani 1908. Založila „Katoliška Bukvarna“. Natisnila „Katoliška Tiskarna“. Cena trpežno vezani knjižici z zlatim napisom 2 K 20 v, po pošti 10 v več.

Pričujoča knjiga je lep dar za letošnji majnik, ki ga moramo slaviti še s posebno ljubeznijo do Marije Brezmadežne. Tvarino za to knjigo je zajemal Marešič iz Laserjevih knjig „Notre-Dame de Lourdes“ (Lurška Mati Božja) in „Mois de Marie de Notre-Dame de Lourdes“ (Marijin-mesec naše ljube lurške Gospe). Kdo ne bi segel z veseljem po tej „majniški cvetlici“, ki nam na eni strani nudi vpogled v božjo previdnost, ki je poslala Marijo, da dokaže sama, da je bila brez izvirnega in sploh vsakega greha, na drugi strani nas pa povede v zlobo in zvijačo francoske politične oblasti, ki je skušala z brutalno silo zatreti vse gibanje, versko navdušenje in pobožnost do lurške Matere božje. S temi prelepimi „šmarnicami“ se bo poživela ljubezen do Marije in ljudstvu se bodo priklicali v spomin vsi dogodki, ki so se vršili pred 50 leti v Lurdu.

Druga izdaja je jezikovno boljša kot prva. Spremenjene so tudi nekatere molitve. Zato smo lahko hvaležni prireditelju drugega natisa za mlado in lepo cvetje „Lurški Majnik“.

I. D.

Opomba. Opozarjamo na 6 govorov v čast sv. Duhu v tej in prihodnji številki (od 3. povelikonočne nedelje do binkoščne nedelje.)

Po pomoti pri paginiranju sta v tem zvezku pag. 273 in 274 izpuščeni in sledi pag. 272 takoj pag. 275.